

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра ПЗ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до лабораторних робіт
з дисципліни «Комп'ютерна графіка та обробка зображень» для
студентів ОР «бакалавр»
за спеціальностями 121 «Інженерія програмного забезпечення»
та 122 «Комп'ютерні науки»

Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Комп'ютерна графіка та обробка зображень» для студентів ОР «бакалавр» за спеціальностями 121 «Інженерія програмного забезпечення» та 122 «Комп'ютерні науки» / Укл.: А.В. Пархоменко, Ж.К. Камінська, М.В. Калініна – Запоріжжя: НУЗП, 2023. – 98 с.

Укладачі: А.В. Пархоменко, к.т.н., доцент кафедри ПЗ,
Ж.К. Камінська, асистент кафедри ПЗ,
М.В. Калініна, асистент кафедри ПЗ.

Рецензент: Н.О. Миронова, к.т.н., доц. каф. ІТЕЗ.

Відповідальний
за випуск: С.О. Субботін, зав. каф. ПЗ, д.т.н., професор.

Затверджено
на засіданні кафедри
Програмних засобів
Протокол № 12
від 09.06.2023 р.

ЗМІСТ

1. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1	5
1.1 Мета роботи	5
1.2 Стислі теоретичні відомості	5
1.3 Методика виконання лабораторної роботи	6
<i>1.3.1 Створення простого зображення .....</i>	<i>6</i>
1.4 Завдання на виконання лабораторної роботи .	29
1.5 Зміст звіту	31
1.6 Контрольні питання.....	31
2. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2	32
2.1 Мета роботи	32
2.2 Стислі теоретичні відомості	32
<i>2.2.1 Створення тривимірних об'єктів .....</i>	<i>32</i>
<i>2.2.2 Функції роботи з об'ктом.....</i>	<i>33</i>
2.3 Методика виконання лабораторної роботи ..	34
<i>2.3.1 Створення літер .....</i>	<i>34</i>
2.4 Завдання на виконання лабораторної роботи .	46
2.5 Зміст звіту	46
2.6 Контрольні питання.....	46
3. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3	47
3.1 Мета роботи	47
3.2 Стислі теоретичні відомості	47
3.2.1 Текстури	47
3.2.2 Освітлення	49

3.2.2.1 Джерела спрямованого світла	50
3.2.2.2 Матеріал	51
3.2.2.3 Функції згасання	52
3.2.2.4 Прожектори	52
3.3 Методика виконання лабораторної роботи ..	53
3.3.1 Приклад накладення текстури	53
3.3.2 Приклад встановлення світла	55
3.3.3 Накладання текстури на 3d- об'єкт	62
3.4 Завдання на виконання лабораторної роботи .	70
3.5 Зміст звіту	70
3.6 Контрольні питання.....	70
4. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4.....	71
4.1 Мета роботи	71
4.2 Стислі теоретичні відомості	71
4.2.1 Створення ефекту мерехтіння	71
4.2.2 Створення ефекту туману	72
4.3 Методика виконання лабораторної роботи ..	74
4.3.1 Приклад програми (мерехтіння)	74
4.3.2 Приклад програми (ефект туману)	80
4.3.3 Приклад програми (розщеплення)	87
4.4 Завдання на виконання лабораторної роботи .	97
4.5 Зміст звіту	97
4.6 Контрольні питання.....	97
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	98

1. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 1

«Створення простого зображення за допомогою бібліотеки Open GL у середовищі розробки Qt»

1.1 Мета роботи

Ознайомитися з бібліотекою Open GL у середовищі розробки Qt та створити просте зображення.

1.2 Стислі теоретичні відомості

OpenGL (Open Graphics Library – відкрита графічна бібліотека, графічний API) – специфікація, що визначає незалежний від мови програмування платформо-незалежний програмний інтерфейс для написання прикладних програм, що використовують двовимірну та тривимірну комп'ютерну графіку

На базовому рівні OpenGL – це просто специфікація, тобто документ, що описує набір функцій і їх точну поведінку. Виробники обладнання на основі цієї специфікації створюють реалізації – бібліотеки функцій, що відповідають набору функцій специфікації. Реалізація слугує для ефективного використання можливостей устаткування. Якщо апаратура не дозволяє реалізувати будь-яку можливість, вона повинна бути земульована програмно. Виробники повинні пройти специфічні тести (conformance tests – тести на відповідність) перед тим, як реалізація буде класифікована як OpenGL-реалізація. Таким чином, розробникам програмного забезпечення достатньо навчитися використовувати функції, що описані в специфікації, залишивши ефективну реалізацію останніх розробникам апаратного забезпечення.

Існує низка бібліотек створених поверх або як додаток до OpenGL. Наприклад, бібліотека GLU, що практично є стандартним додатком OpenGL і завжди її супроводжує, побудована поверх останньої, тобто, використовує її функції для реалізації своїх можливостей. Інші бібліотеки, такі як GLUT і SDL, створені для впровадження додаткових можливостей, недоступних в OpenGL. До таких можливостей відносяться створення інтерфейсу користувача (вікна, кнопки, меню тощо.), налаштування контексту малювання

(область малювання, що використовується OpenGL), обробка повідомлень від пристроїв вводу/виводу (клавіатура, миша тощо.), а також робота з файлами. Як правило, кожен віконний менеджер має власну бібліотеку-розширення для реалізації можливостей, що наведені вище, наприклад, WGL у Windows або GLX у X Window System, але бібліотеки GLUT та SDL є крос-платформними, що полегшує перенесення написаних прикладних програм на інші платформи.

1.3 Методика виконання лабораторної роботи

1.3.1 Створення простого зображення

Створюємо новий проєкт в QT 5.1.1:

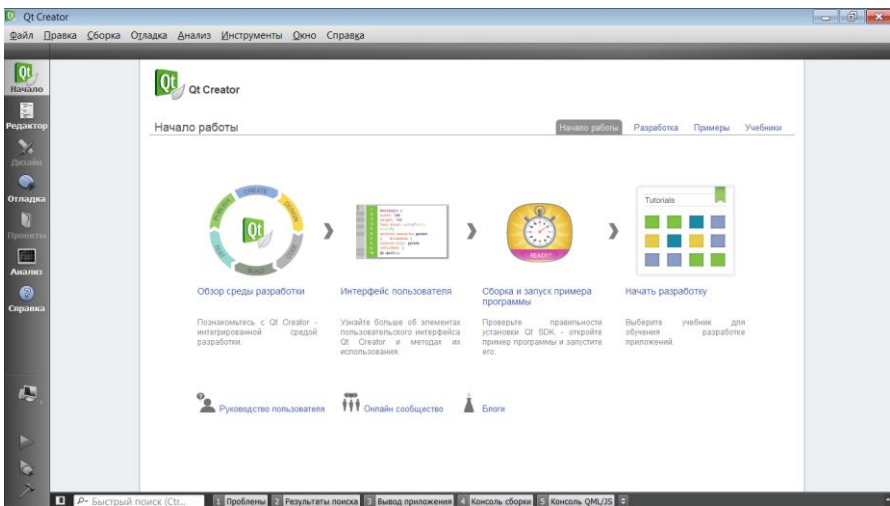

Рисунок 1.1 – Головне меню QT

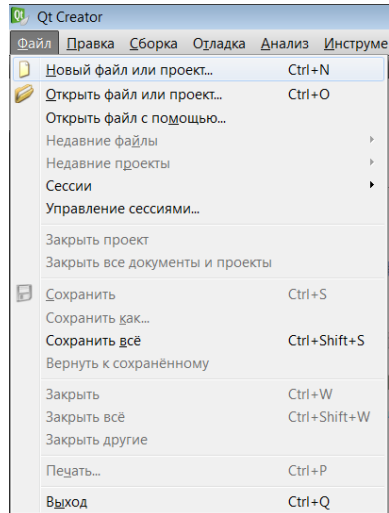

Рисунок 1.2 – Створення нового проекту

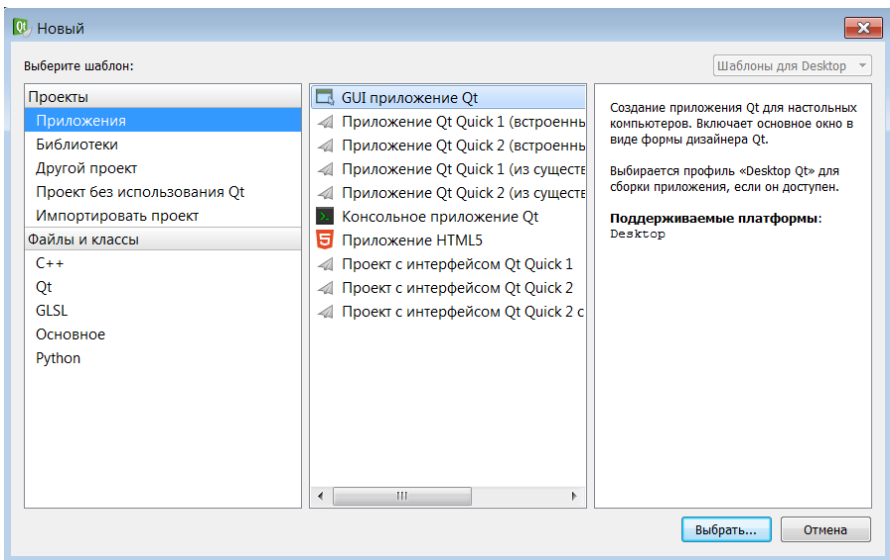

Рисунок 1.3 – Вибір шаблону

Обираємо – Прикладні програми(Приложения) → GUI програма Qt → Обрати. Вводимо ім'я проєкту, наприклад **Test_OpenGL_Lab1**, обираємо шлях до розташування проєкту і натискаємо Далі:

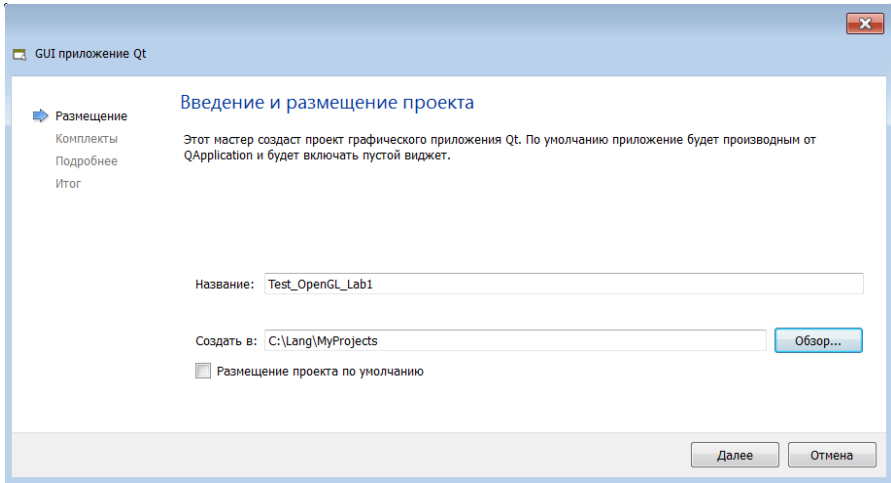

Рисунок 1.4 – Розміщення проєкту

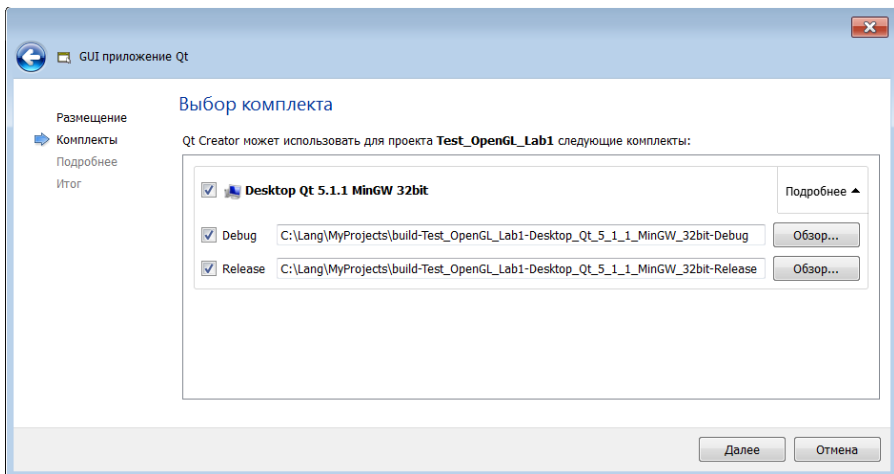

Рисунок 1.5 –Вибір комплекта

Тут за бажанням можна задати нове ім'я класу або залишити стандартне.

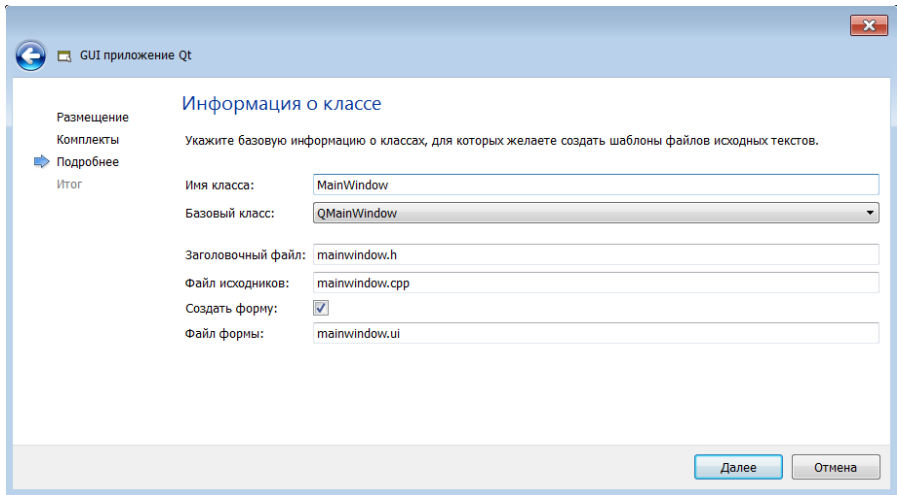

Рисунок 1.6 – Створення класу

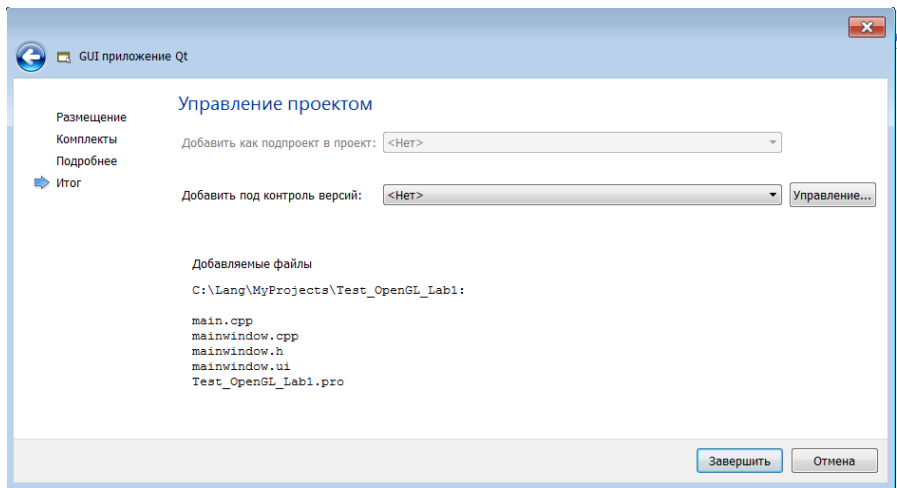

Рисунок 1.7 – Завершення створення проекту.

Отримуємо наступний проект з файлами:

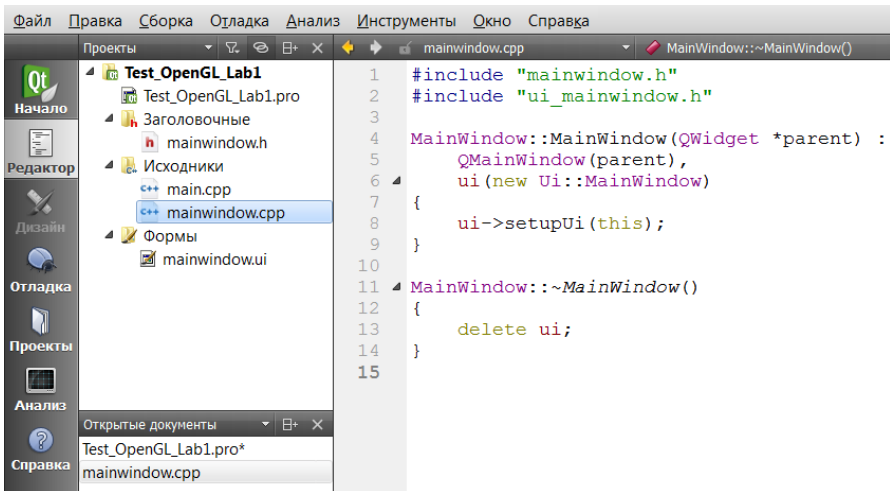

Рисунок 1.8 – Створений проект

Враховуючи, що ми працюємо з OpenGL, нам необхідно прописати в файлі *Test_OpenGL_Lab1.pro* наступне:

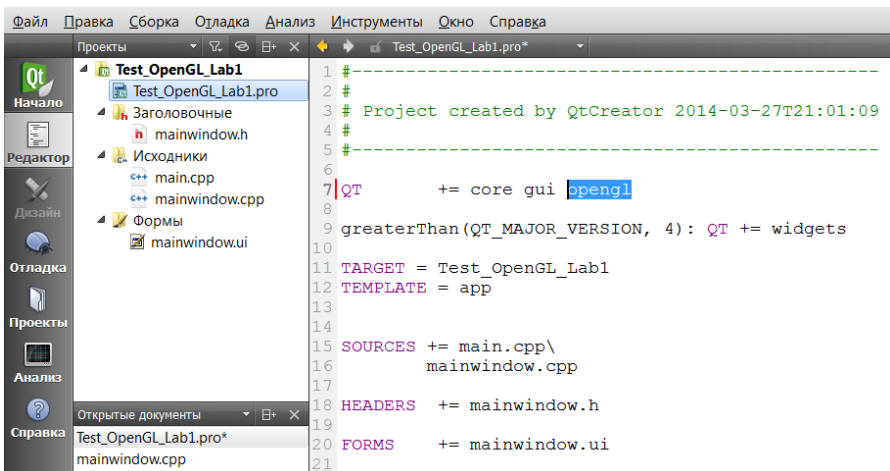

Рисунок 1.9 – Підключення OpenGL

Нам знадобиться додатковий клас, тому створимо його:

Натискаємо правою клавішею миші на *Test_OpenGL_Lab1.pro* та вибираємо *Додати новий...*:

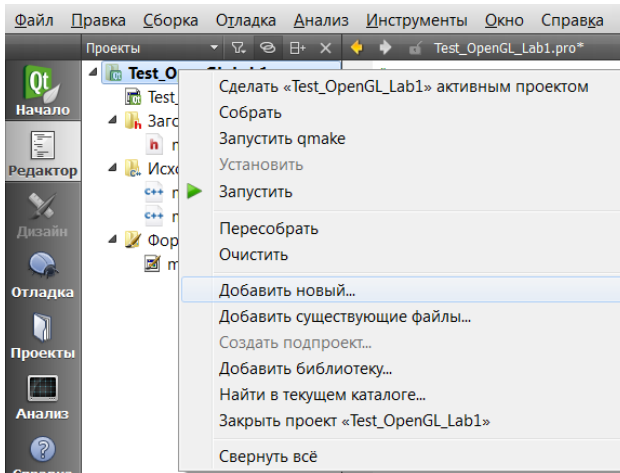

Рисунок 1.10 – Додавання класу

Обираємо: *C++*→*Клас C++*.

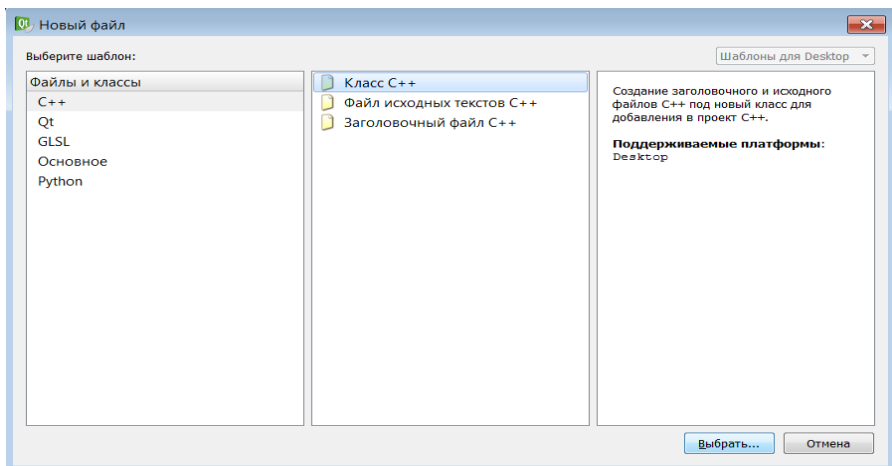

Рисунок 1.11 – Вибір класу

Вводимо дані – назва нашого класу буде *My_Paint*; назва базового класу – *QGLWidget*.

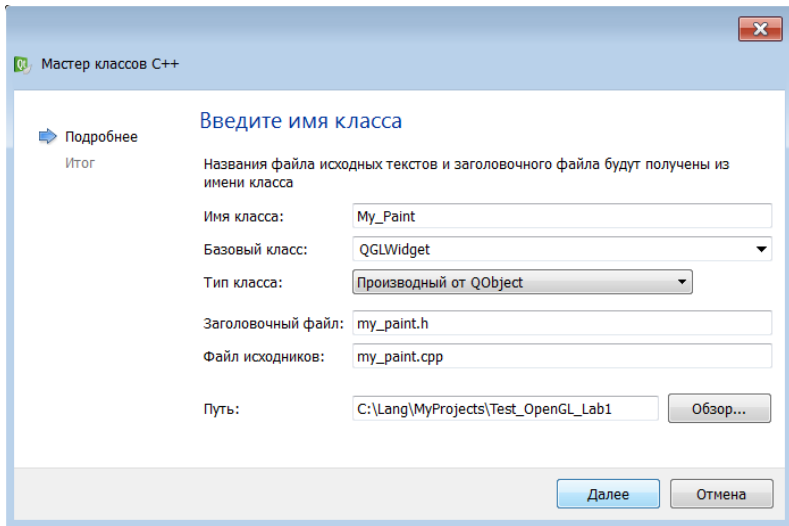

Рисунок 1.12 – Налаштування класу

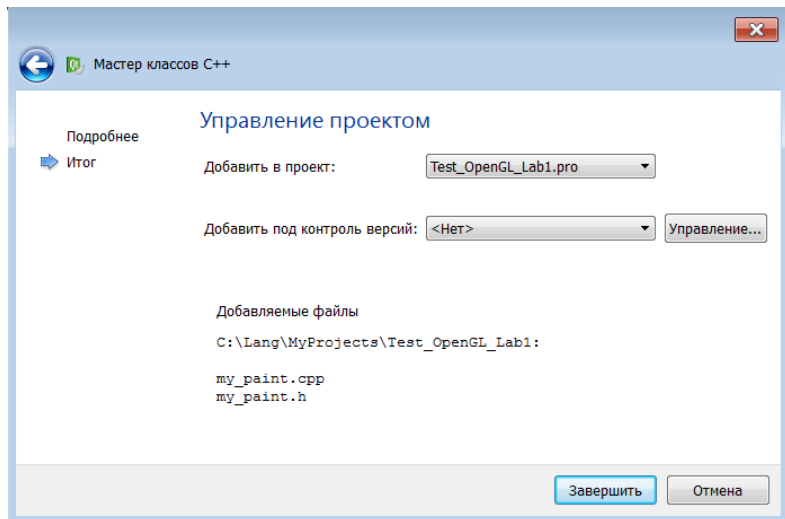

Рисунок 1.13 – Налаштування класу

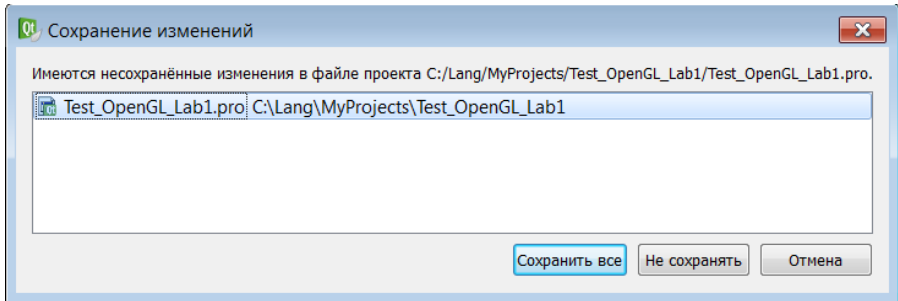

Рисунок 1.14 – Збереження змін в проєкті

Після збереження змін додалися дані у файлі *Test_OpenGL_Lab1.pro*.

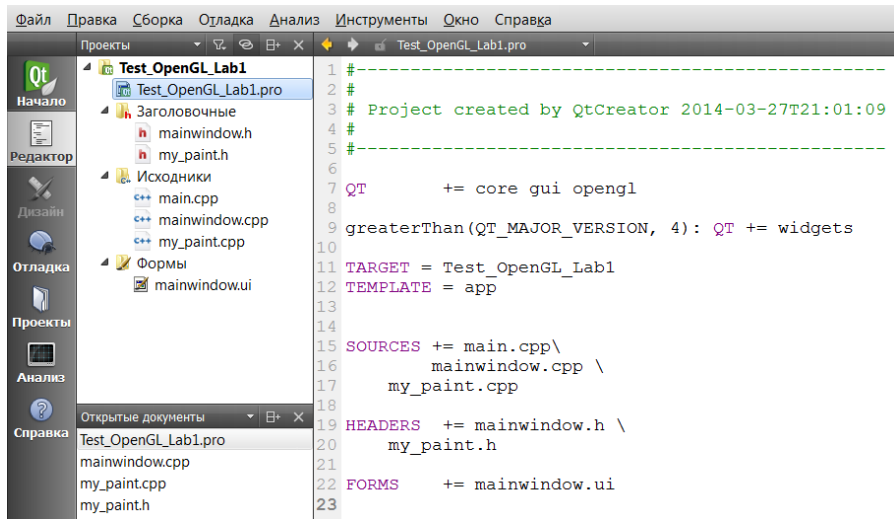

Рисунок 1.15 –Результат додавання класу

Додавши клас, заходимо у файл *my_paint.h* та замість виділеного тексту на малюнку:

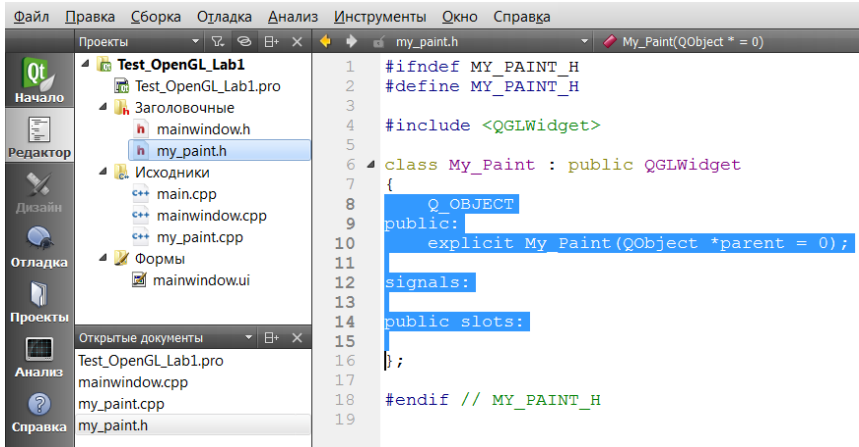

Рисунок 1.16 – Змінюємо текст

Заміняємо на наступне:

```

public:
    My_Paint();
    void initializeGL();
    void paintGL();
    void resizeGL(int w, int h);

```

Отримуємо наступне:

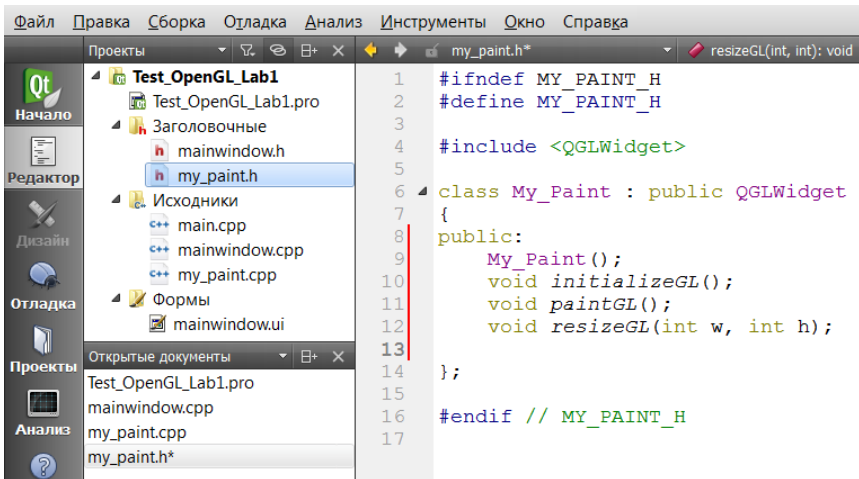

Рисунок 1.17 – Результат зміни тексту

Далі переходимо в *my_paint.cpp*:

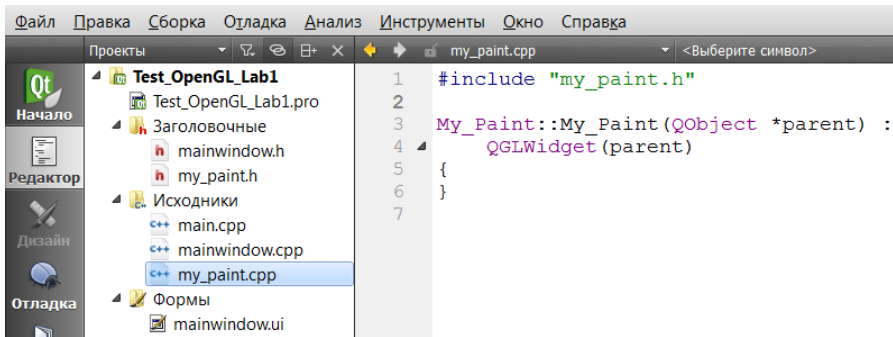

Рисунок 1.18 – Відображення my_paint.cpp

Підключаємо бібліотеки:

```

#include <QtOpenGL>
#include <GL/gl.h>

```

Змінюємо опис класу на:

```
My_Paint::My_Paint() {}
```

І прописуємо наступне:

```

void My_Paint::initializeGL() {}
void My_Paint::paintGL() {}
void My_Paint::resizeGL(int w, int h) {}

```

Отримуємо:

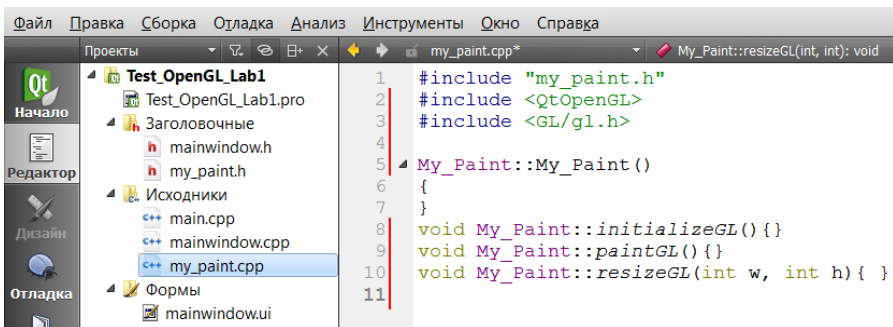

Рисунок 1.19 – Вносимо зміни

Далі заходимо на **Форми** → **mainwindow.ui**:

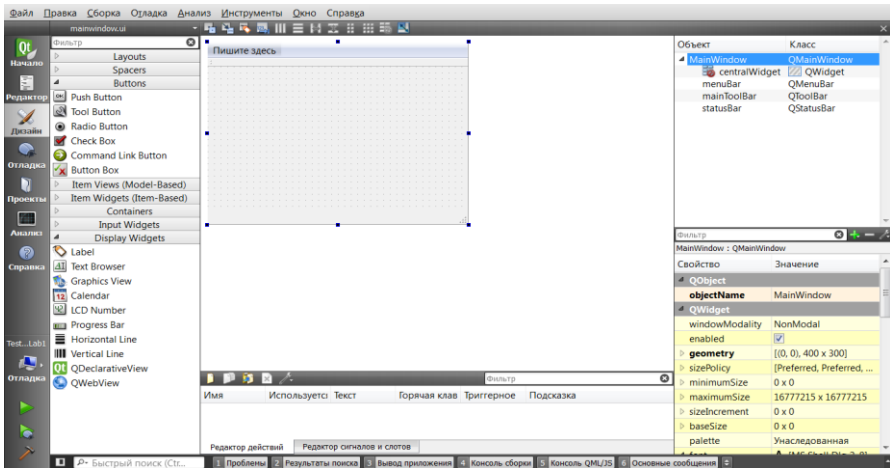

Рисунок 1.20 – Меню Форми → **mainwindow.ui**:

Видаляємо зайві об'єкти: панель меню – **menuBar**, панель інструментів – **mainToolBar** та **statusBar**.

Залишається лише **QWidget**:

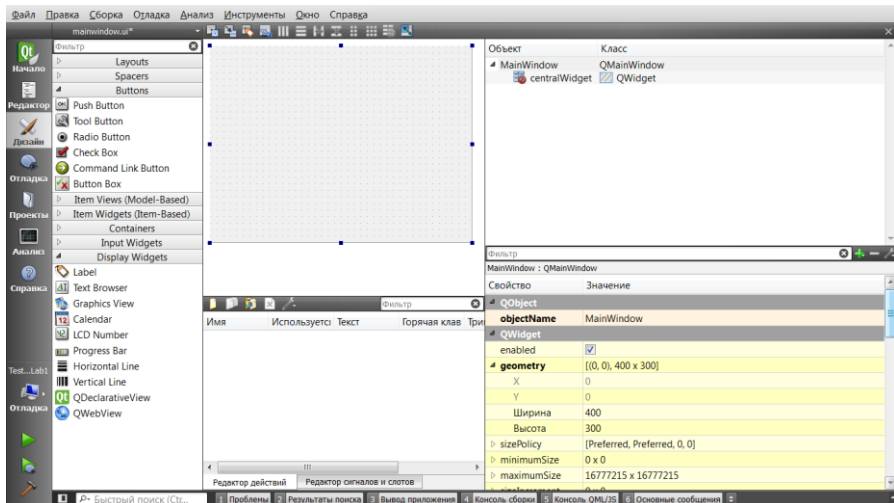

Рисунок 1.21 – Вигляд форми після змін

Далі додамо дві кнопки (**Push Button**): одна потрібна для виходу, інша – для запуску програми на малювання. Також додамо текст (**Label**), змінимо розмір, шрифт та отримаємо наступне:

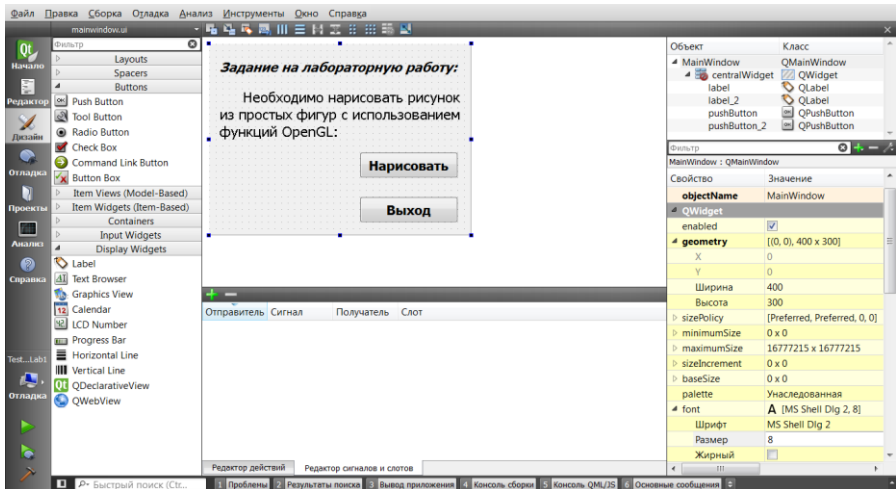

Рисунок 1.22 – Форма завдання

Далі для кнопки «Вихід» обираємо Змінення сигналів/слотів (F4) та проводимо стрілку:

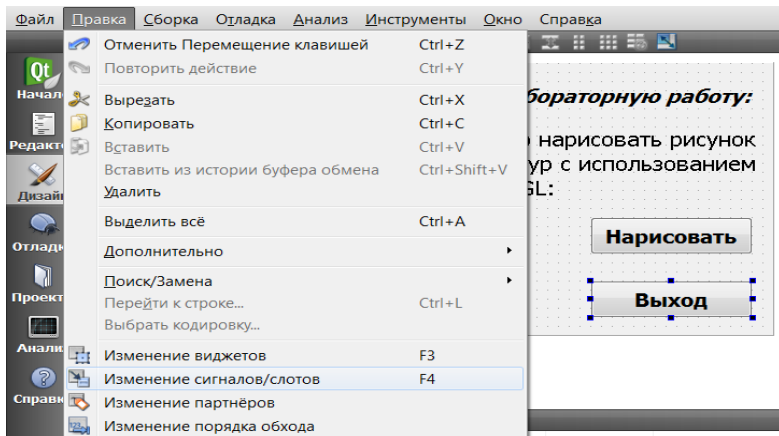

Рисунок 1.23 – Створення кнопки «Вихід»

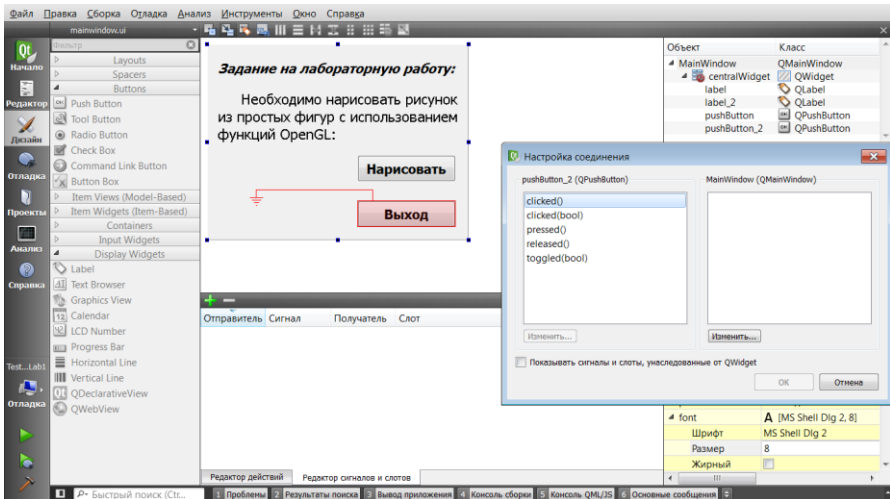

Рисунок 1.24 – Створення кнопки «Вихід»

Після цього відкриється вікно «Налаштування з'єднання», на якому необхідно вибрати *clicked()* та *close()*, ввімкнути Показувати сигнали та слоти, успадковані від QWidget та натиснути **OK**.

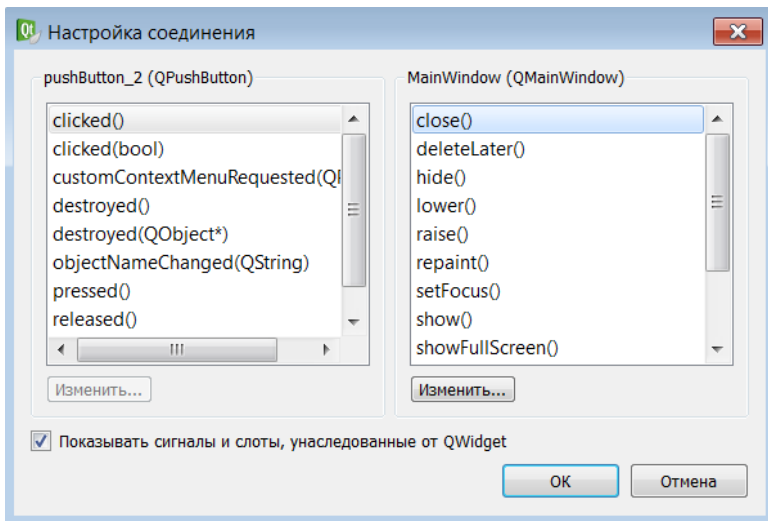

Рисунок 1.25 – Вікно «Налаштування з'єднання»

Отримаємо наступне:

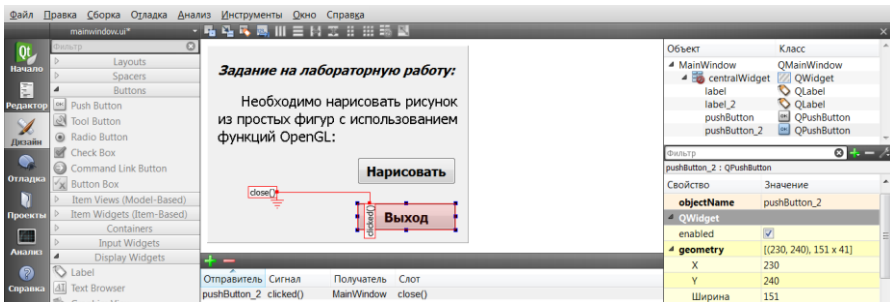

Рисунок 1.26–Результати налаштування

Потім натискаємо Змінення віджетів (F3).

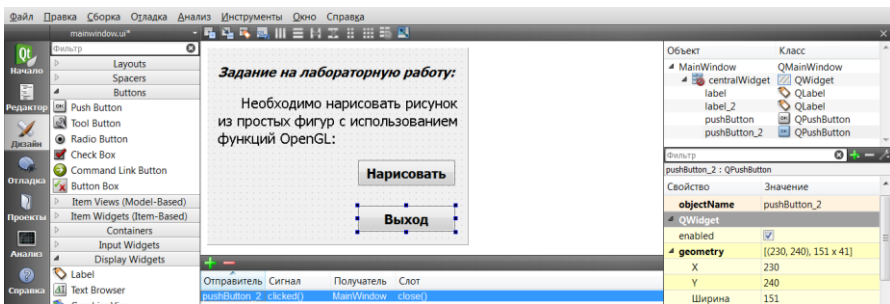

Рисунок 1.27 – Результаты налаштування

Запускаємо програму Ctrl+R та отримуємо:

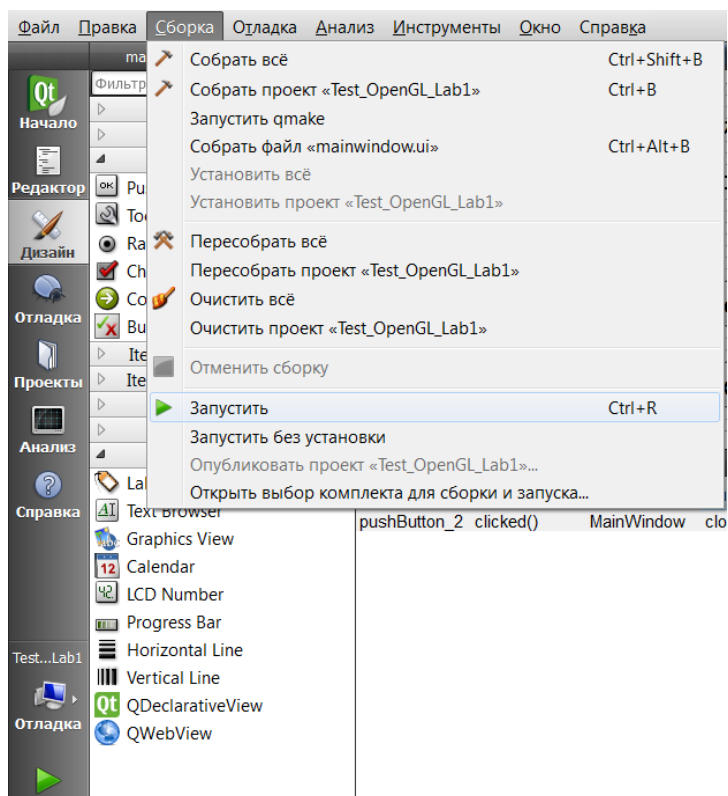

Рисунок 1.28– Запуск программы

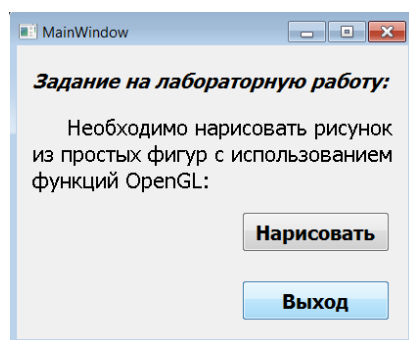

Рисунок 1.29– Работа программы

Натискаємо «Вихід» та для активування кнопки «Намалювати» робимо наступне:

Заходимо у *mainwindow.h*:

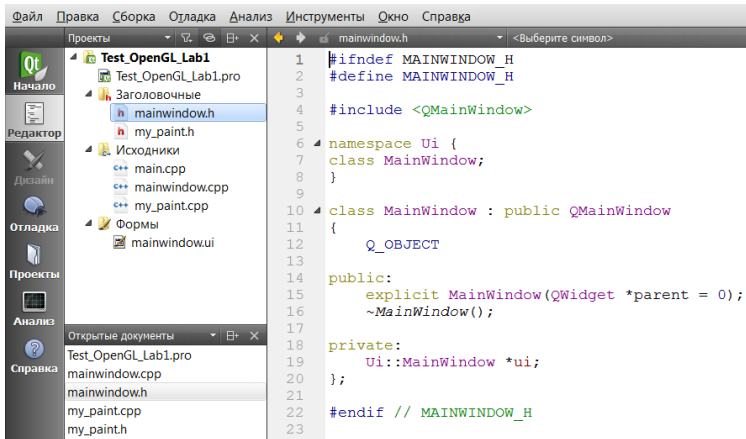

Рисунок 1.30 –Заголовочний файл mainwindow.h

Додаємо:

private slots:
void on_pushButton_clicked();

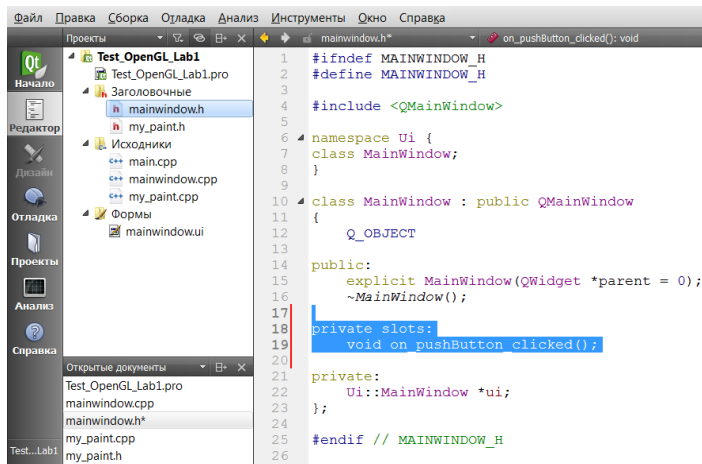

Рисунок 1.31 – Заміна рядків в файлі

Заходимо в *mainwindow.cpp*:

Додаємо:

```
#include "my_paint.h"
```

Та прописуємо функцію у вільному місці коду:

```
void MainWindow::on_pushButton_clicked()

{
    My_Paint *opengl_window = new My_Paint;
    opengl_window->show();
}
```

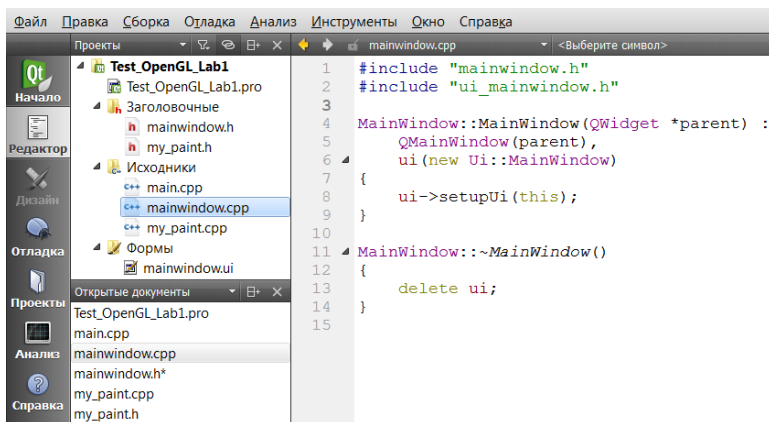

Рисунок 1.32 – Вигляд файлу mainwindow.cpp

Отримуємо наступне:

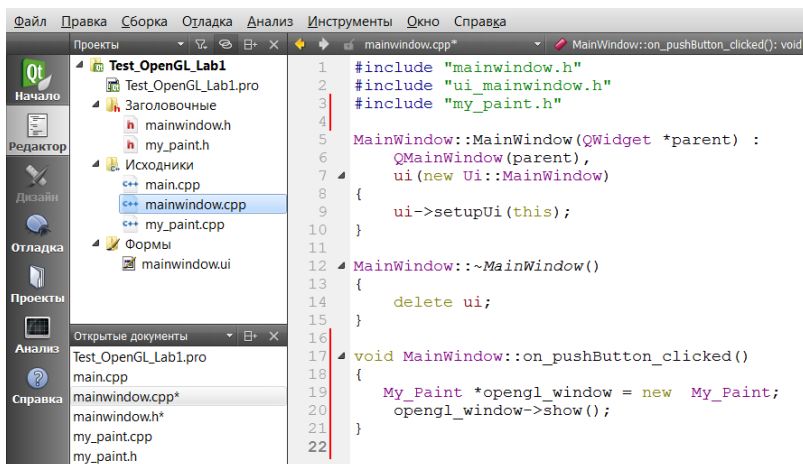

Рисунок 1.33 – Вигляд файлу mainwindow.cpp після внесених змін

Далі додаємо функцію в *my_paint.h*, в клас *My_Paint*:

```
void scene();
```

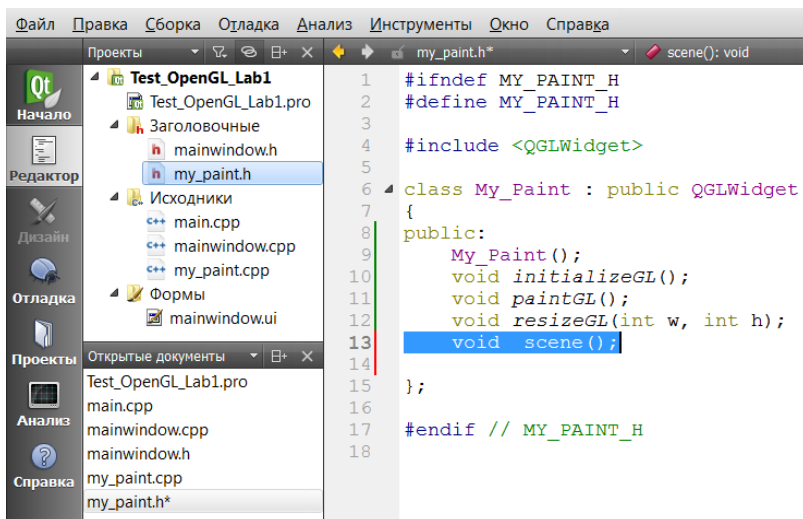

Рисунок 1.34 – Додавання функції

Заносимо код в функції (усе робиться в файлі *my_paint.cpp*):
Переходимо в *my_paint.cpp*:

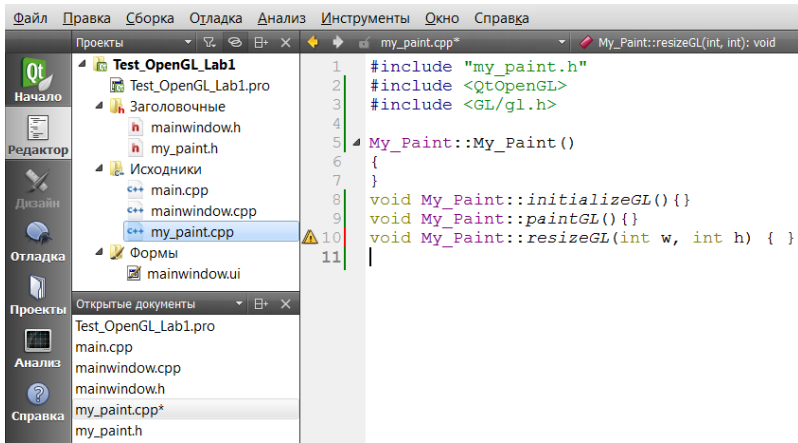

Рисунок 1.35 – Вигляд файлу *my_paint.cpp*

Для цього в файлі *my_paint.cpp* виділяємо та виконуємо зміну на код, що приведено нижче (усе робиться в файлі):

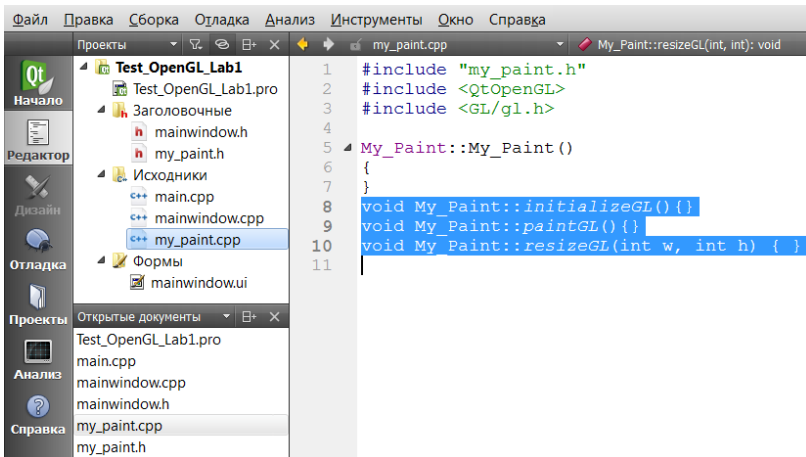

Рисунок 1.36 – Заміна коду в файлі *my_paint.cpp*


```

void My_Paint::initializeGL()
{
    //Обрати фоновий (очищувачий) колір
    glClearColor(1.0,0.84,0.0,1.0);
    //glClearColor(r,g,b,t); Де, r-червоний колір, g-зелений, b- голубий, t-
    прозорість.

    //Задаємо режим обробки полігонів - передню та задню частини,
    //полігони повністю зафарбовані
    //(можна просто відображувати обрамлення)
    glPolygonMode(GL_FRONT_AND_BACK, GL_FILL);
}

void My_Paint::resizeGL(int nWidth, int nHeight)
{
    //Встановлюємо точку огляду. Останні два параметра однакові -
    // щоб не порушувати пропорції у широких екранів
    glViewport(0, 0, nWidth, nHeight);

    //Встановлюємо режим матриці
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);

    //Завантажуємо матрицю
    glLoadIdentity();
}

void My_Paint::paintGL()
{
    struct MyThread : public QThread {using QThread::msleep;};

    //Очищуємо екран
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);

    //Встановити проекцію:

    //Задаємо режим матриці
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);
    //Завантажуємо матрицю
    glLoadIdentity();
    glOrtho(0.0,600.0,0.0,400.0,-1.0,1.0);

    //Тут малюємо - для зручності в окремій функції
    scene();

    //выводимо на екран
    swapBuffers();

    MyThread::msleep(100000);
}

void My_Paint::scene()
{

```

```

//Задаємо колір зображення
qglColor(Qt::red);
//Починаємо відрисовку, аргумент означає відрисовку прямокутника.
//Кожний виклик glVertex3f задає одну вершину прямокутника
glBegin(GL_POLYGON);
glVertex3f(50.0,350.0,0.0); //Координати квадрата
glVertex3f(250.0,350.0,0.0);
glVertex3f(250.0,150.0,0.0);
glVertex3f(50.0,150.0,0.0);
glEnd();

//Стрілка вгору
glColor3f(0.0,0.75,1.0); //Обираємо голубий колір
glBegin(GL_POLYGON);
glVertex3f(400.0,275.0,0.0); //Координати трикутника
glVertex3f(475.0,375.0,0.0);
glVertex3f(550.0,275.0,0.0);
glEnd();

glBegin(GL_POLYGON);
glVertex3f(435.0,275.0,0.0); //Координати квадрата
glVertex3f(515.0,275.0,0.0);

glVertex3f(515.0,175.0,0.0);
glVertex3f(435.0,175.0,0.0);
glEnd();

//Стрілка ліворуч
glColor3f(0.0,0.75,1.0); //Обираємо голубий колір
glBegin(GL_POLYGON);
glVertex3f(350.0,25.0,0.0); //Координати трикутника
glVertex3f(250.0,100.0,0.0);
glVertex3f(350.0,175.0,0.0);
glEnd();

glBegin(GL_POLYGON);
glVertex3f(350.0,140.0,0.0); //Координати квадрата
glVertex3f(525.0,140.0,0.0);
glVertex3f(525.0,70.0,0.0);
glVertex3f(350.0,70.0,0.0);
glEnd();
}

```

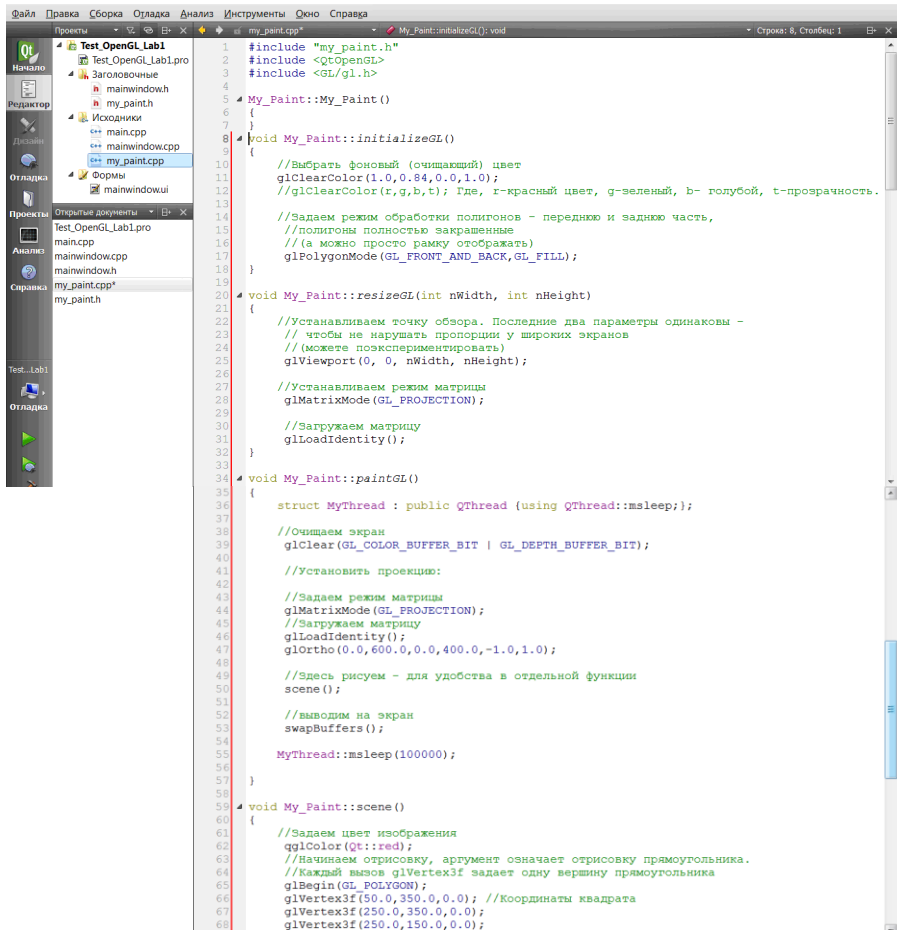

Рисунок 1.37 – Результат

Тепер запускаємо програму:

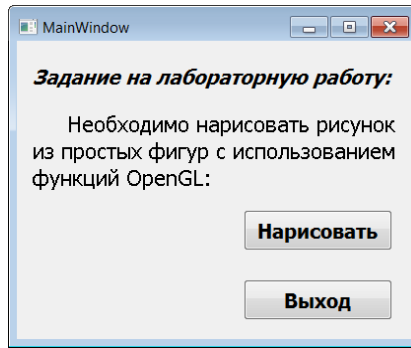

Рисунок 1.38 – Вигляд головного вікна програми

Натискаємо «Намалювати» та отримуємо ще одне віконце (*Test_OpenGL_Lab1*):

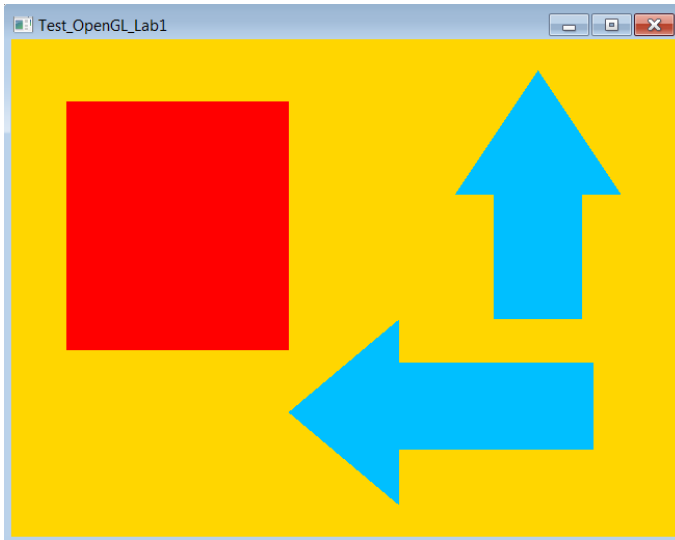

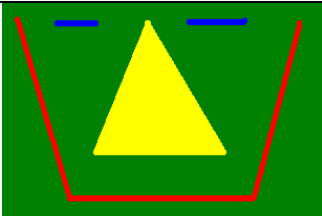
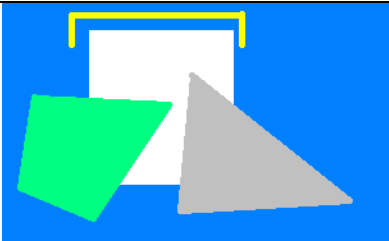
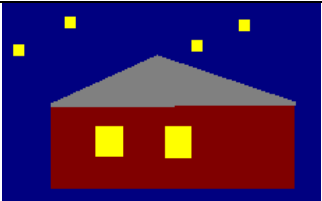
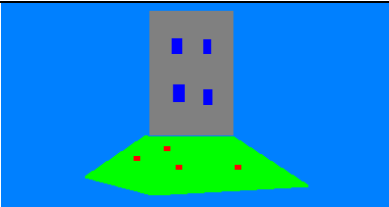

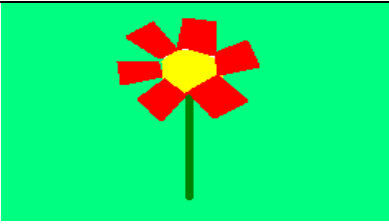
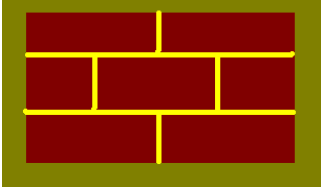

Рисунок 1.39 – Результат роботи програми

Закриваємо вікно *Test_OpenGL_Lab1*, після чого натискаємо «Вихід».

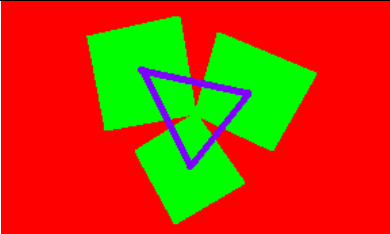
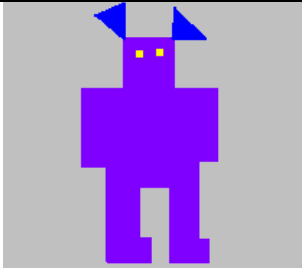
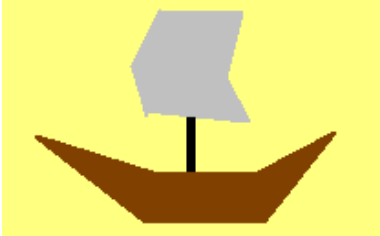
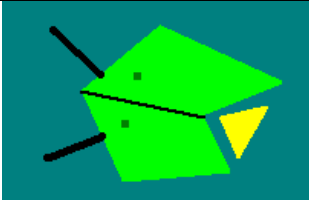

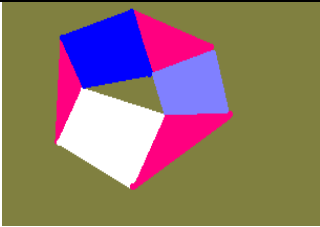

1.4 Завдання на виконання лабораторної роботи

Використовуючи примітиви «точка», «лінія», «трикутник», «чотирикутник» та «многокутник» зобразити фігуру, вказану у варіанті.

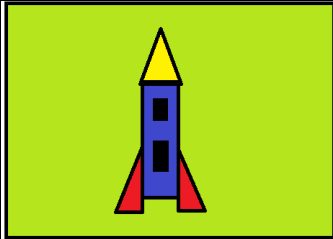
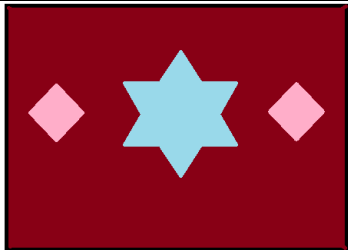
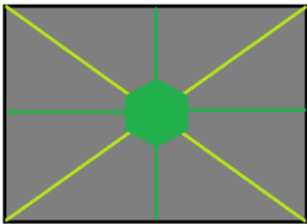
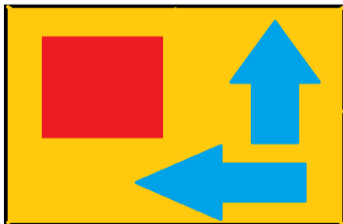
Таблиця 1.1 – Таблиця варіантів

1.		9.	
2.		10.	
3.		11.	
4.		12.	

Продовження таблиці 1.1

5.		13.	
6.		14.	
7.		15.	
8.		16.	

Продовження таблиці 1.1

17.		18.	
19.		20.	

1.5 Зміст звіту

У звіті мають бути відображені такі питання: мета роботи; завдання до лабораторної роботи; файли програми; результати роботи програми; висновок.

1.6 Контрольні питання

1.6.1 Опишіть склад бібліотек OpenGL.

1.6.2 Яким чином OpenGL інтегрується в обране середовище розробки?

1.6.3 Як програмно описується відрисовка примітиву?

1.6.4 Опишіть функцію вказання координат вершини фігури. Які параметри вона приймає?

1.6.5 Опишіть функцію встановлення кольору. Які параметри вона приймає?

2. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2

«Малювання тривимірних об'єктів. Обертання»

2.1 Мета роботи

Навчитися працювати з тривимірними фігурами та їх положенням.

2.2 Стислі теоретичні відомості

2.2.1 Створення тривимірних об'єктів

Розглянемо невеликий приклад, попередньо ознайомившись з необхідними командами.

glColor3f вимагає три речових (float) чисел, а **glColor3i** - вимагає три цілих (int) числа. Аналогічний синтаксис мають і інші команди OpenGL. При запису функцій в речовій формі аргументи лежать в інтервалі [0,1], а в цілочисельній формі - лінійно відображаються на цей інтервал, тобто для завдання білого кольору цілочисельна форма буде виглядати:

glColor3i(2147483647, 2147483647, 2147483647) – колір примітивів.

glBegin(GL_POLYGON) – визначає точку входу в процес малювання графічного примітиву.

glVertex3f(0.25, 0.25, 0.0) – має формат по аналогії з **glColor**, однак у якості аргументів приймає координати точок трьох осей координат. У випадку з малюванням двовимірних фігур координата по осі простору залишається нульовою.

glEnd () – визначає закінчення малювання примітиву, заданого в **glBegin**.

glMatrixMode(GL_PROJECTION) – встановлює проекцію відображення. За замовчуванням – ортогональна.

glutInitDisplayMode(GLUT_SINGLE|GLUT_RGB) – встановлює властивості вікна відрисовки і колірну модель.

glutInitWindowSize (600600) – встановлює розмір вікна в пікселях.

glutInitWindowPosition (100100) – встановлює позицію вікна на екрані.

glutCreateWindow (" Polygon ") – створює вікно з заданим ім'ям.

glLoadIdentity (); – скидання буферу перегляду.

gluPerspective(45.0f, (GLfloat)width/(GLfloat)height, 0.1f, 100.0f); – вибирає співвідношення розмірів вікна прорисовки

glRotatef (RC1, 1.0f, 1.0f, 0.0f); – визначає поворот фігури за заданим в змінній кутом.

2.2.2 Функції роботи з об'єктом

Керування камерою за допомогою миші:

 # mainscene.h

```
...
class MainScene : public QGLWidget
{
    Q_OBJECT
private:
    QPoint pressPosition;
    QPoint releasePosition;
    GLfloat xAxisRotation;
    GLfloat yAxisRotation;
    GLfloat zAxisRotation;
    GLfloat currentWidth;
    GLfloat currentHeight;
...

```

#mainscene.cpp

```
void MainScene::mousePressEvent(QMouseEvent *event)
{
    pressPosition = event->pos();
}

void MainScene::mouseMoveEvent(QMouseEvent *event)
{
    xAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->y() - (GLfloat)pressPosition.y())) / (currentHeight);
    yAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->x() - (GLfloat)pressPosition.x())) / (currentWidth);
    pressPosition = event->pos();
    updateGL();
}

```

Самостійне обертання об'єкта:

```
...
glRotatef(rc, 0.0, 1.0, 0.0f); // функція обертання
...
rc -= 0.15f; // кут і напрямок повороту
...
```

2.3 Методика виконання лабораторної роботи

2.3.1 Створення літер

Намалюємо дві обертові літери (можна використовувати будь-які методи).

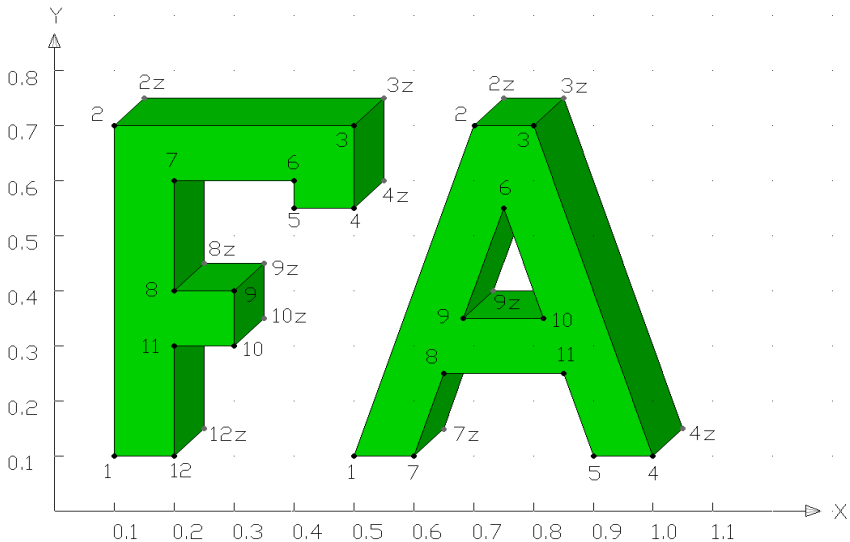

Рисунок 2.1 – Схематичне зображення літер

Літера “F”

(0.1, 0.1, 0.2) – 1
 (0.1, 0.7, 0.2) – 2
 (0.5, 0.7, 0.2) – 3
 (0.5, 0.55, 0.2) – 4
 (0.4, 0.55, 0.2) – 5
 (0.4, 0.6, 0.2) – 6
 (0.2, 0.6, 0.2) – 7

(0.2, 0.4, 0.2) – 8
 (0.3, 0.4, 0.2) – 9
 (0.3, 0.3, 0.2) – 10
 (0.2, 0.3, 0.2) – 11
 (0.2, 0.1, 0.2) – 12
 Літера “A”
 (0.5, 0.1, 0.2) – 1
 (0.7, 0.7, 0.2) – 2

(0.8, 0.7, 0.2) – 3	(0.65, 0.25, 0.2) – 8
(1.0, 0.1, 0.2) – 4	(0.675, 0.35, 0.2) – 9
(0.9, 0.1, 0.2) – 5	(0.825, 0.35, 0.2) – 10
(0.75, 0.55, 0.2) – 6	(0.85, 0.25, 0.2) – 11
(0.5, 0.1, 0.2) – 7	

Z – це координати задньої стінки літери

Перейдемо безпосередньо до коду програми

```
#include "figuregl.h"
#include <QtOpenGL>
#include <GL/gl.h>
GLfloat rc; // Кут повороту літер

figureGL::figureGL()
{
    r = 0; g = 0; b = 0;
}

void figureGL::initializeGL()
{
    //Задаємо колір фону в OpenGL вікні
    glClearColor(Qt::black);
}

void figureGL::initializeGL(QColor rgb)
{
    glClearColor(rgb); // Вибираємо колірну палітру типу RGB
}

void figureGL::resizeGL(int nWidth, int nHeight)
{
    //Встановлюємо точку огляду.
    glViewport(0, 0, nWidth, nHeight);
    //Встановлюємо режим матриці.
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);

    //Завантажуємо матрицю
    glLoadIdentity();

    glClearDepth(1.0f); // Дозволяємо очищення буфера
    глибини
    glEnable (GL_DEPTH_TEST); //Дозволяємо тест глибини
    glDepthFunc (GL_LEQUAL); // Тип тесту глибини
    glHint (GL_PERSPECTIVE_CORRECTION_HINT, GL_NICEST);
    // Поліпшення в обчисленні перспективи
    glEnable (GL_BLEND); // Дозволяємо змішування
```

```

glBlendFunc (GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);
// Вказуємо спосіб змішування

}

void figureGL::paintGL()
{
    glClear (GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
    // Очистити екран і буфер глибини

    // Тут малюємо (для зручності, в окремій функції)
    scene();
    //виводимо на екран
    swapBuffers();
}
void figureGL::scene()
{
    glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT ); //
    Очистити екран і буфер глибини

    glLoadIdentity();
    glTranslatef(0.0, 0.0,0.0);
    glRotatef(rc, 0.0, 1.0, 0.0f); // функція обертання
    glBegin(GL_QUADS); // створюємо букву квадратними
    полігонами

    //F - передня частина
    glColor(Qt::green); // заливаємо зеленим кольором

    glVertex3f(0.1, 0.1, 0.2);//1
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2);//2
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2);//7
    glVertex3f(0.2, 0.1, 0.2);//1

    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2);//2
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2);//3
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2);//6
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2);//7

    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2);//3
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.2);//4
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.2);//5
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2);//6

    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.2);//8
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.2);//9

```

```

    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.2); //10
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.2); //11
//F-задня частина
    glVertex3f(0.1, 0.1, 0.3); //1z
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z
    glVertex3f(0.2, 0.1, 0.3); //12z

```

```

    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.3); //6z
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z

```

```

    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.3); //4z
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.3); //5z
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.3); //6z

```

```

    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.3); //8z
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.3); //9z
    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.3); //10z
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.3); //11z

```

```

//F- бокові частини

```

```

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.1, 0.1, 0.2); //1
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2); //2
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
    glVertex3f(0.1, 0.1, 0.3); //1z

```

```

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2); //2
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2); //3
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z
    glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2); //3
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.2); //4
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.3); //4z
    glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z

```

```

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.2); //4
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.2); //5
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.3); //5z
    glVertex3f(0.5, 0.55, 0.3); //4z

```

```

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.2); //5
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2); //6
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.3); //6z
    glVertex3f(0.4, 0.55, 0.3); //5z

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2); //6
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2); //7
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z
    glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2); //6z

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2); //7
    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.2); //8
    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.3); //8z
    glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.2); //8
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.2); //9
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.3); //9z
    glVertex3f(0.2, 0.4, 0.3); //8z

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.2); //9
    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.2); //10
    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.3); //10z
    glVertex3f(0.3, 0.4, 0.3); //9z

    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.2); //10
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.2); //11
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.3); //11z
    glVertex3f(0.3, 0.3, 0.3); //10z
    qglColor(Qt::green);
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.2); //11
    glVertex3f(0.2, 0.1, 0.2); //12
    glVertex3f(0.2, 0.1, 0.3); //12z
    glVertex3f(0.2, 0.3, 0.3); //11z
    glEnd();

    glLineWidth(2.0); //координати меж літери F
    glColor3f(1,1,1);

    glBegin(GL_LINE_STRIP);

```

```

glVertex3f(0.1, 0.1, 0.2); //1
glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(0.5, 0.55, 0.2); //4
glVertex3f(0.4, 0.55, 0.2); //5
glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2); //6
glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2); //7
glVertex3f(0.2, 0.4, 0.2); //8
glVertex3f(0.3, 0.4, 0.2); //9
glVertex3f(0.3, 0.3, 0.2); //10
glVertex3f(0.2, 0.3, 0.2); //11
glVertex3f(0.2, 0.1, 0.2); //12
glVertex3f(0.1, 0.1, 0.2); //1
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.1, 0.1, 0.3); //1z
glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z
glVertex3f(0.5, 0.55, 0.3); //4z
glVertex3f(0.4, 0.55, 0.3); //5z
glVertex3f(0.4, 0.6, 0.3); //6z
glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z
glVertex3f(0.2, 0.4, 0.3); //8z
glVertex3f(0.3, 0.4, 0.3); //9z
glVertex3f(0.3, 0.3, 0.3); //10z
glVertex3f(0.2, 0.3, 0.3); //11z
glVertex3f(0.2, 0.1, 0.3); //12z
glVertex3f(0.1, 0.1, 0.3); //1z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP); // (GL_LINE_STRIP)-лінія з
2x точок
glVertex3f(0.1, 0.1, 0.2); //1
glVertex3f(0.1, 0.1, 0.3); //1z
glEnd();
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.1, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.1, 0.7, 0.3); //2z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.5, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(0.5, 0.7, 0.3); //3z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);

```

```
glVertex3f(0.5, 0.55, 0.2); //4
glVertex3f(0.5, 0.55, 0.3); //4z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.4, 0.55, 0.2); //5
glVertex3f(0.4, 0.55, 0.3); //5z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.4, 0.6, 0.2); //6
glVertex3f(0.4, 0.6, 0.3); //6z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.2, 0.6, 0.2); //7
glVertex3f(0.2, 0.6, 0.3); //7z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.2, 0.4, 0.2); //8
glVertex3f(0.2, 0.4, 0.3); //8z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.3, 0.4, 0.2); //9
glVertex3f(0.3, 0.4, 0.3); //9z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.3, 0.3, 0.2); //10
glVertex3f(0.3, 0.3, 0.3); //10z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.2, 0.3, 0.2); //11
glVertex3f(0.2, 0.3, 0.3); //11z
glEnd();
```

```
glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.2, 0.1, 0.2); //12
glVertex3f(0.2, 0.1, 0.3); //12z
glEnd();
```

```
//A - передняя часть
glBegin(GL_QUADS);
```



```

qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(0.6, 0.1, 0.2); //7

qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.2); //6
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(1, 0.1, 0.2); //4
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.2); //5

qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.2); //8
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.2); //10
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.2); //11

//А-задня частина
qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.3); //2z
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.3); //3z
glVertex3f(0.6, 0.1, 0.3); //7z

qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.3); //6z
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.3); //3z
glVertex3f(1, 0.1, 0.3); //4z
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.3); //5z

qglColor(Qt::green);
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.3); //8z
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.3); //10z
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.3); //11z

//А-бокові частини
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.3); //2z
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z

glVertex3f(0.8, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(1, 0.1, 0.2); //4

```

```

glVertex3f(1, 0.1, 0.3); //4z
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.3); //3z

glVertex3f(1, 0.1, 0.2); //4
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.2); //5
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.3); //5z
glVertex3f(1, 0.1, 0.3); //4z

glVertex3f(0.9, 0.1, 0.2); //5
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.2); //11
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.3); //11z
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.3); //5z

glVertex3f(0.85, 0.25, 0.2); //11
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.2); //8
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.3); //8z
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.3); //11z

glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); //7
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.2); //8
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.3); //8z
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); //7z

glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); //7
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); //7z
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z

glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.2); //6
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.3); //6z
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z

glVertex3f(0.75, 0.55, 0.2); //6
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.2); //10
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.3); //10z
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.3); //6z

glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.2); //10
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.3); //10z
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z
glEnd();

glLineWidth(2.0); //координати меж літери А
glColor3f(1,1,1);

```

```

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(1, 0.1, 0.2); //4
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.2); //5
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.2); //11
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.2); //8
glVertex3f(0.6, 0.1, 0.2); //7
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.2); //10
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.2); //6
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.3); //2z
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.3); //3z
glVertex3f(1, 0.1, 0.3); //4z
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.3); //5z
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.3); //11z
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.3); //8z
glVertex3f(0.6, 0.1, 0.3); //7z
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.3); //10z
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.3); //6z
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); // 1
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); // 1z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.2); //2
glVertex3f(0.7, 0.7, 0.3); //2z

```

```

glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.2); //3
glVertex3f(0.8, 0.7, 0.3); //3z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(1, 0.1, 0.2); //4
glVertex3f(1, 0.1, 0.3); //4z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.2); //5
glVertex3f(0.9, 0.1, 0.3); //5z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.2); //6
glVertex3f(0.75, 0.55, 0.3); //6z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.2); //7
glVertex3f(0.5, 0.1, 0.3); //7z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.2); //8
glVertex3f(0.65, 0.25, 0.3); //8z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.2); //9
glVertex3f(0.675, 0.35, 0.3); //9z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.2); //10
glVertex3f(0.825, 0.35, 0.3); //10z
glEnd();

glBegin(GL_LINE_STRIP);
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.2); //11
glVertex3f(0.85, 0.25, 0.3); //11z

```

```

        glEnd();

        rc -= 0.15f; // кут і напрямок повороту
    }
    void figureGL::timer()
    {
        for (int i=0; i<1; i--)
        {
            glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
            // Очистити екран і буфер глибини
            paintGL();
        }
    }
    void figureGL::mouseMoveEvent(QMouseEvent*me)
    { timer(); }
    void figureGL::keyPressEvent(QKeyEvent *event)
    {
        timer();
    }

```

Результати роботи представлені на рис. 2.1

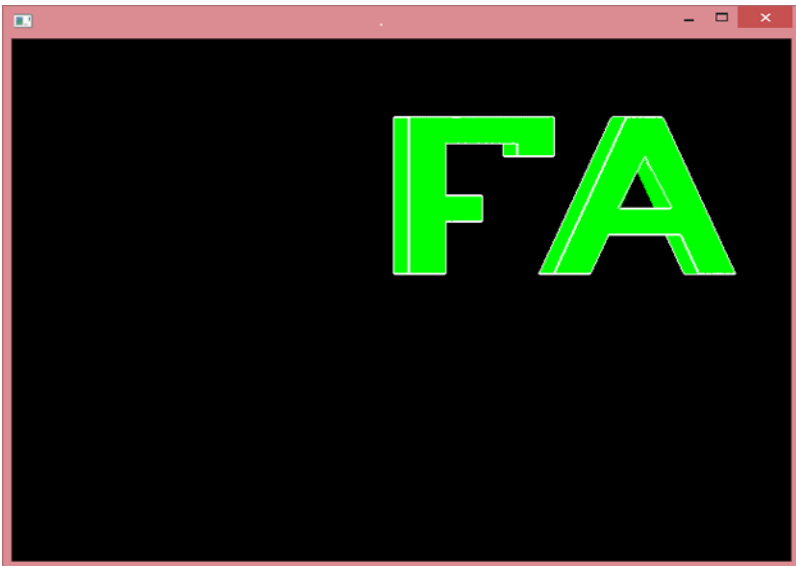

Рисунок 2.1 – Робота програми

2.4 Завдання на виконання лабораторної роботи

Виконати побудову перших букв імені і прізвища (англійською) у тривимірному вигляді, використовуючи функції повороту примітиву.

2.5 Зміст звіту

У звіті мають бути відображені такі питання: мета роботи; завдання до лабораторної роботи; файли програми; результати роботи програми; висновок.

2.6 Контрольні питання

- 2.6.1 Що виконує функція `glClear`?
- 2.6.2 Як вибирати колірну палітру типу RGB?
- 2.6.3 Якими полігонами можна створювати 3d-об'єкт?
- 2.6.4 Що виконує функція `glRotatef`?
- 2.6.5 Навіщо потрібен буфер глибини?

3. ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3

«Накладення текстури та освітлення»

3.1 Мета роботи

Навчитися накладати текстури та освітлення на об'єкти

3.2 Стислі теоретичні відомості

3.2.1 Текстури

Розглянемо невеликий приклад, попередньо ознайомившись з необхідними командами. **glColor3f** вимагає три дійсних (float) числа, а **glColor3i** – три цілих (int) числа. Аналогічний синтаксис мають і інші команди OpenGL. Записи функцій в дійсній формі аргументи лежать в інтервалі [0,1], а в цілочисловій формі - лінійно відображаються на цей інтервал, тобто для завдання білого кольору цілочислова форма матиме вигляд:

glColor3i (2147483647, 2147483647, 2147483647); // колір примітивів

glBegin(GL_POLYGON) – визначає точку входу в процес малювання графічного примітиву.

glVertex2f(0.25,0.25,0.0) – має формат аналогічний glColor, проте приймає в якості аргументів – координати точок по двом осям координат.

glEnd() – визначає закінчення малювання примітиву, заданого в glBegin.

glMatrixMode(GL_PROJECTION) – встановлює проекцію відображення. За замовчуванням – ортогональна.

glutInitDisplayMode(GLUT_SINGLE|GLUT_RGB) – встановлює властивості вікна відтворення і колірну модель.

glutInitWindowSize(600,600) – встановлює розмір вікна в пікселях.

glutInitWindowPosition(100,100) – встановлює позицію вікна на екрані.

glutCreateWindow("Polygon") - створює вікно з заданим ім'ям.

glTexCoord2f(0.0,0.0) - показує координати накладення завантаженої текстури (про це – трохи нижче).

А тепер – найголовніше: команди завантаження текстур.

AUX_RGBImageRec *texture1 задає покажчик на структуру для зберігання першої картинки, яку ми завантажимо і використаємо як текстуру. Структура містить червону, зелену і синю компоненти кольору, які використовуються при створенні зображення. Зазвичай так розміщується в пам'яті завантажена картинка. Структура **AUX_RGBImageRec** визначена в бібліотеці **glAux**, і робить можливим завантаження картинки в пам'ять. У наступному рядку відбувається безпосереднє завантаження.

auxDIBImageLoadA("ім'я_файла"); - завантажує текстуру за вказаним шляхом.

У другому рядку виклик **glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture[0])** говорить OpenGL, що **texture[0]** (перша текстура) буде 2D текстурою. 2D текстури мають і висоту (по осі Y) і ширину (по осі X). Основна задача **glGenTexture** вказати OpenGL на доступну пам'ять. В цьому випадку ми говоримо OpenGL, що пам'ять доступна в **&texture[0]**. Потім ми створюємо текстуру, і вона буде збережена в цій пам'яті. Далі, якщо ми прив'язуємося до пам'яті, в якій вже знаходиться текстура, ми говоримо OpenGL захопити дані текстури з цієї області пам'яті. Зазвичай це покажчик на вільну пам'ять, або пам'ять, в якій міститься текстура.

glGenTextures(1, &texture[0]);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture[0]);

У наступних двох рядках ми повідомимо OpenGL який тип фільтрації треба використовувати, коли зображення більше на екрані, ніж оригінальна текстура (**GL_TEXTURE_MAG_FILTER**), або коли воно менше на екрані, ніж текстура (**GL_TEXTURE_MIN_FILTER**). При цьому текстура виглядає згладженою на відстані і зблизька. Використання **GL_LINEAR** вимагає багато роботи для процесора/відеокарти, тому якщо ваша система повільна, ви можете захотіти використовувати **GL_NEAREST**. Текстура, яка фільтрується з **GL_NEAREST** складається з добре видимих кольорових прямокутників, коли вона наближена.

lTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR);

glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR);

На завершення створюємо фактичну текстуру. В наступному рядку заявляємо OpenGL, що текстура буде двовимірною (**GL_TEXTURE_2D**). Нуль задає рівень деталізації, це зазвичай нуль. Три - число компонент колірних даних, так як зображення зроблено з трьох колірних компонент (червоний, зелений, синій). **texture1->sizeX** - це ширина текстури, автоматично. Якщо ви знаєте ширину, ви можете вказати тут, але простіше дати комп'ютеру зробити це за вас. **texture1->sizeY** - висота текстури. Нуль - це бордюр. Він зазвичай залишається нулем. **GL_RGB** повідомляє OpenGL, дані зображення представлені у порядку слідування червоних, зелених і блакитних компонент кольору. **GL_UNSIGNED_BYTE** означає, що дані з яких складається зображення мають розмір байта і всі числа без знака, і в кінці **texture1->data** повідомляє OpenGL, де брати самі дані. В цьому випадку покажчик на дані в записі **texture1**.

glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, texture1->sizeX, texture1->sizeY, 0, GL_RGB, GL_UNSIGNED_BYTE, texture1->data);

3.2.2 Освітлення

Освітлення будь-якого простору - це процес, завдяки якому цей простір наповнюється світлом і присутні в ньому предмети робляться видимими.

Освітлення будь-якого об'єкту залежить від двох чинників:

- матеріал, з якого зроблений об'єкт;
- світло, яким він освітлений.

Залежно від реалізації OpenGL, на сцені можуть бути присутніми вісім і більше джерел світла. За замовчуванням освітлення вимкнене. Ввімкнути нульове джерело світла можна командою:

glEnable (GL_LIGHT0);

Решта вмикається аналогічним способом, де замість **GL_LIGHT0** вказується **GL_LIGHTi**. Після того, як джерело ввімкнене, необхідно задати його параметри. Якщо монотонне тіло у вас рівномірно освітлене, ви не можете побачити його рельєфу. Тому нам потрібно використовувати джерела світла.

У OpenGL існує три типи джерел світла:

- точкове джерело світла: розташоване в конкретній точці простору і світить рівномірно у всіх напрямках. Для нього можна задати ефект згасання світла з відстанню;

- джерело спрямованого світла: розташоване на нескінченності і має виділений напрям освітлення;

- прожектор: є окремим випадком точкового джерела, але світло від нього поширюється тільки всередині обмежуючого конусу, а не в усіх напрямках.

Для управління властивостями джерела світла використовуються команди `glLight *`:

`glLightf (GLenum light, GLenum pname, GLfloat param);`

`glLightfv (GLenum light, GLenum pname, const GLfloat *param);`

Параметр **`light`** вказує OpenGL для якого джерела світла задаються параметри. Команда **`glLightf`** використовується для задання скалярних параметрів, а **`glLightfv`** використовується для задання векторних характеристик джерел світла.

Спочатку розглянемо функцію, яка встановлює базові налаштування. Коли ви дозволили освітлення, ви можете вже встановлювати фонову освітленість. За замовчуванням, значення фонові освітленості дорівнює **`(0.2, 0.2, 0.2, 1)`**.

3.2.2.1 Джерела спрямованого світла

Джерела світла такого типу знаходиться на нескінченності і світло від них поширюється в заданому напрямку. Ідеально підходить для створення рівномірного освітлення. Хорошим прикладом джерела спрямованого світла може служити Сонце. Для джерела спрямованого світла, крім компонент випромінювання, можна задати тільки напрямки.

`GL_POSITION (0.0, 0.0, 1.0, 0.0)` // (x, y, z, w) напрямки джерела спрямованого світла

Перші три компоненти **`(x, y, z)`** задають вектор напрямку, а компонента `w` завжди дорівнює нулю (інакше джерело перетвориться в точковий).

3.2.2.2 Матеріал

Матеріал може розсіювати, відображати і випромінювати світло. Властивості матеріалу встановлюються за допомогою функції

glMaterialfv (GLenum face, GLenum pname, GLtype * params)

Перший параметр визначає межу, для якої встановлюються властивості. Він може приймати одне з наступних значень:

- **GL_BACK** задня грань
- **GL_FRONT** передня грань
- **GL_FRONT_AND_BACK** обидві грані
- Другий параметр функції **glMaterialfv** визначає властивість матеріалу, яку буде встановлено, і може набувати таких значень.

- **GL_AMBIENT** розсіяне світло
- **GL_DIFFUSE** теж розсіяне світло
- **GL_SPECULAR** відбите світло
- **GL_EMISSION** випромінюється світло
- **GL_SHININESS** ступінь відбитого світла
- **GL_AMBIENT_AND_DIFFUSE** обидва розсіяних світла

Колір задається у вигляді масиву з чотирьох елементів - **RGBA**. У разі **GL_SHININESS** params вказує на число типу **float**, яке повинно бути в діапазоні від 0 до 128.

Вам треба всього лише модифікувати функцію **display**.

```
void CALLBACK display (void)
{
    GLUquadricObj * quadObj;
    GLfloat front_color [] = {0,1,0,1};
    GLfloat back_color [] = {0,0,1,1};
    quadObj = gluNewQuadric ();
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
    glMaterialfv (GL_FRONT, GL_DIFFUSE, front_color);
    glMaterialfv (GL_BACK, GL_DIFFUSE, back_color);
    glPushMatrix ();
    glRotated (110, -1,1,0);
    gluCylinder (quadObj, 1, 0.5, 2, 10, 10);
    glPopMatrix ();
    gluDeleteQuadric (quadObj);
    auxSwapBuffers ();
}
```

І ви повинні дозволити режим освітленості для двох граней. За замовчуванням він заборонений. Додайте в функцію main наступну сходянку.

glLightModeli(GL_LIGHT_MODEL_TWO_SIDE, GL_TRUE);

3.2.2.3 Функції згасання

Це функція зміни інтенсивності освітлення (інтенсивність світла не зменшується з відстанню), використовується разом з точковим освітленням

- **GL_POSITION (0.0, 0.0, 1.0, 0.0)** // позиція джерела світла (за замовчуванням джерело світла спрямоване)
- **GL_CONSTANT_ATTENUATION 1.0** // постійна k_{const} в функції згасання $f(d)$
- **GL_LINEAR_ATTENUATION 0.0** // коефіцієнт k_{linear} при лінійному члені в функції згасання $f(d)$
- **GL_QUADRATIC_ATTENUATION 0.0** // коефіцієнт $k_{quadratic}$ при квадраті відстані в функції згасання $f(d)$

3.2.2.4 Прожектори

Одним з різновидів точкового джерела є прожектор. Для нього застосовні всі параметри, що і для точкового джерела, але крім цього прожектор дозволяє обмежити поширення світла конусом. Для цього конуса можна задати коефіцієнт зменшення інтенсивності залежно від кута між віссю конуса і променем поширення світла.

- **GL_SPOT_DIRECTION (0.0, 0.0, -1.0)** // (x, y, z) - напрям прожектора (вісь обмежуючого конусу)
- **GL_SPOT_CUTOFF 180.0** // кут між віссю і стороною конуса (він же половина кута при вершині)
- **GL_SPOT_EXPONENT 0.0** // експонента убавання інтенсивності

3.3 Методика виконання лабораторної роботи

3.3.1 Приклад накладення текстури

```
#include <windows.h>
#include <glut.h>
#include <glaux.h>
#pragma comment (lib, "glaux.lib")

unsigned int textures[1];

void LoadTextures()
{
    AUX_RGBImageRec *texture1=auxDIBImageLoadA("egypt.bmp");
    glGenTextures(1, &textures[0]);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, texture1->sizeX, texture1->sizeY, 0,
GL_RGB, GL_UNSIGNED_BYTE, texture1->data);
}

void Draw()
{
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT);
    glBegin(GL_QUADS);
    glColor3f (0.3, 0.3, 0.6);
    glTexCoord2f(0.0,0.0); glVertex2f(-3.0, -3.0);
    glColor3f (0.0, 0.9, 1.0); glTexCoord2f(0.0,1.0); glVertex2f(-3.0, 3.0);
    glColor3f (1.0, 1.0, 0.0); glTexCoord2f(1.0,1.0); glVertex2f(3.0, 3.0);
    glColor3f (0.0, 0.9, 1.0); glTexCoord2f(1.0,0.0); glVertex2f(3.0, -3.0);

    glEnd();

    glFlush();
}

void Initialize()
{
    LoadTextures();
    glEnable(GL_TEXTURE_2D);
    glClearColor(0.0,0.0,0.0,1.0);
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);
    glLoadIdentity();
    glOrtho(-4.0,4.0,-4.0,4.0,-10.0,10.0);
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
}
```

```

}

int main (int argc, char** argv)
{
    glutInit(&argc, argv);
    glutInitDisplayMode(GLUT_SINGLE | GLUT_RGB);
    glutInitWindowSize(480,480);
    glutInitWindowPosition(10,10);
    glutCreateWindow("Square_egypt_hieroglyphs");
    glClearColor(0.0,0.0,0.0,0.0);
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);
    glLoadIdentity();
    Initialize();
    glutDisplayFunc(Draw);
    glutMainLoop();
}

```


Рисунок 3.1 – Робота програми

Відповідно, сама текстура виглядала так:

Рисунок 3.2 – Оригінальна текстура

3.3.2 Приклад встановлення світла

```
#include <GLUT/glut.h>
#include <math.h>
#define PI 3.141592653
int light_sample = 1;

// ініціалізація
void init (void) {
    // кольор фону
    glClearColor (0.3, 0.3, 0.3, 0.0);
    // розрахунок освітлення
    glEnable(GL_LIGHTING);
    // двухсторонній розрахунок освітлення
    glLightModel(GL_LIGHT_MODEL_TWO_SIDE, GL_TRUE);
    // автоматичне приведення нормалей до
    // одиничної довжини
    glEnable(GL_NORMALIZE);
}

void reshape(int width, int height) {
    // двувимірне вікно виводу
    glViewport(0, 0, width, height);
}
```

```

// ортогональна проєкція
glMatrixMode(GL_PROJECTION);
glLoadIdentity();
glOrtho(-1.2, 1.2, -1.2, 1.2, -1, 1);
// модельна матриця одинична
glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
glLoadIdentity();
}

void display(void) {
    // очищаємо буфер кадра та глибини
    glClear (GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
    // властивості матеріалу
    GLfloat material_diffuse[] = {1.0, 1.0, 1.0, 1.0};
    glMaterialfv(GL_FRONT_AND_BACK, GL_DIFFUSE, material_diffuse);
    // встановлення джерела світла
    if (light_sample == 1) {
        // направлене джерело світла
        GLfloat light0_diffuse[] = {0.4, 0.7, 0.2};
        GLfloat light0_direction[] = {0.0, 0.0, 1.0, 0.0};
        glEnable(GL_LIGHT0);
        glLightfv(GL_LIGHT0, GL_DIFFUSE, light0_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT0, GL_POSITION, light0_direction);
    }
    if (light_sample == 2) {
        // точкове джерело світла
        // спадання інтенсивності з відстанню відключено (за
        // замовчуванням)
        GLfloat light1_diffuse[] = {0.4, 0.7, 0.2};
        GLfloat light1_position[] = {0.0, 0.0, 1.0, 1.0};
        glEnable(GL_LIGHT1);
        glLightfv(GL_LIGHT1, GL_DIFFUSE, light1_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT1, GL_POSITION, light1_position);
    }
    if (light_sample == 3) {
        // точкове джерело світла
        // спадання інтенсивності з відстанню задано функцією f(d)
        = 1.0 / (0.4 * d * d + 0.2 * d)
        GLfloat light2_diffuse[] = {0.4, 0.7, 0.2};
        GLfloat light2_position[] = {0.0, 0.0, 1.0, 1.0};
        glEnable(GL_LIGHT2);
        glLightfv(GL_LIGHT2, GL_DIFFUSE, light2_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT2, GL_POSITION, light2_position);
        glLightf(GL_LIGHT2, GL_CONSTANT_ATTENUATION, 0.0);
        glLightf(GL_LIGHT2, GL_LINEAR_ATTENUATION, 0.2);
        glLightf(GL_LIGHT2, GL_QUADRATIC_ATTENUATION, 0.4);
    }
}

```



```

    if (light_sample == 4) {
        // прожектор
        // спадання інтенсивності з відстанню відключено (за
замовчуванням)
        // половина кута при вершині 30 градусів
        // напрямок на центр поверхні
        GLfloat light3_diffuse[] = {0.4, 0.7, 0.2};
        GLfloat light3_position[] = {0.0, 0.0, 1.0, 1.0};
        GLfloat light3_spot_direction[] = {0.0, 0.0, -1.0};
        glEnable(GL_LIGHT3);
        glLightfv(GL_LIGHT3, GL_DIFFUSE, light3_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT3, GL_POSITION, light3_position);
        glLightf(GL_LIGHT3, GL_SPOT_CUTOFF, 30);
        glLightfv(GL_LIGHT3, GL_SPOT_DIRECTION,
light3_spot_direction);
    }
    if (light_sample == 5) {
        // прожектор
        // спадання інтенсивності з відстанню відключено (за
замовчуванням)
        // половина кута при вершині 30 градусів
        // напрям на центр поверхні
        // включений розрахунок зменшення інтенсивності для
прожектора
        GLfloat light4_diffuse[] = {0.4, 0.7, 0.2};
        GLfloat light4_position[] = {0.0, 0.0, 1.0, 1.0};
        GLfloat light4_spot_direction[] = {0.0, 0.0, -1.0};
        glEnable(GL_LIGHT4);
        glLightfv(GL_LIGHT4, GL_DIFFUSE, light4_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT4, GL_POSITION, light4_position);
        glLightf(GL_LIGHT4, GL_SPOT_CUTOFF, 30);
        glLightfv(GL_LIGHT4, GL_SPOT_DIRECTION,
light4_spot_direction);
        glLightf(GL_LIGHT4, GL_SPOT_EXPONENT, 15.0);
    }
    if (light_sample == 6) {
        // декілька джерел світла
        GLfloat light5_diffuse[] = {1.0, 0.0, 0.0};
        GLfloat light5_position[] = {0.5 * cos(0.0), 0.5 *
sin(0.0), 1.0, 1.0};
        glEnable(GL_LIGHT5);
        glLightfv(GL_LIGHT5, GL_DIFFUSE, light5_diffuse);
        glLightfv(GL_LIGHT5, GL_POSITION, light5_position);
        glLightf(GL_LIGHT5, GL_CONSTANT_ATTENUATION, 0.0);
        glLightf(GL_LIGHT5, GL_LINEAR_ATTENUATION, 0.4);
        glLightf(GL_LIGHT5, GL_QUADRATIC_ATTENUATION, 0.8);
        GLfloat light6_diffuse[] = {0.0, 1.0, 0.0};
    }

```

```

    GLfloat light6_position[] = {0.5 * cos(2 * PI / 3), 0.5 *
sin(2 * PI / 3), 1.0, 1.0};
    glEnable(GL_LIGHT6);
    glLightfv(GL_LIGHT6, GL_DIFFUSE, light6_diffuse);
    glLightfv(GL_LIGHT6, GL_POSITION, light6_position);
    glLightf(GL_LIGHT6, GL_CONSTANT_ATTENUATION, 0.0);
    glLightf(GL_LIGHT6, GL_LINEAR_ATTENUATION, 0.4);
    glLightf(GL_LIGHT6, GL_QUADRATIC_ATTENUATION, 0.8);
    GLfloat light7_diffuse[] = {0.0, 0.0, 1.0};
    GLfloat light7_position[] = {0.5 * cos(4 * PI / 3), 0.5 *
sin(4 * PI / 3), 1.0, 1.0};
    glEnable(GL_LIGHT7);
    glLightfv(GL_LIGHT7, GL_DIFFUSE, light7_diffuse);
    glLightfv(GL_LIGHT7, GL_POSITION, light7_position);
    glLightf(GL_LIGHT7, GL_CONSTANT_ATTENUATION, 0.0);
    glLightf(GL_LIGHT7, GL_LINEAR_ATTENUATION, 0.4);
    glLightf(GL_LIGHT7, GL_QUADRATIC_ATTENUATION, 0.8);
}
// поверхня
GLfloat x, y;
glBegin(GL_QUADS);
glNormal3f(0.0, 0.0, -1.0);
for (x = -1.0; x < 1.0; x += 0.005) {
    for (y = -1.0; y < 1.0; y += 0.005) {
        glVertex3f(x, y, 0.0);
        glVertex3f(x, y + 0.005, 0.0);
        glVertex3f(x + 0.005, y + 0.005, 0.0);
        glVertex3f(x + 0.005, y, 0.0);
    }
}
glEnd();
// відключення джерел світла
glDisable(GL_LIGHT0);
glDisable(GL_LIGHT1);
glDisable(GL_LIGHT2);
glDisable(GL_LIGHT3);
glDisable(GL_LIGHT4);
glDisable(GL_LIGHT5);
glDisable(GL_LIGHT6);
glDisable(GL_LIGHT7);
// елемент подвійної буферизації
glutSwapBuffers();
}
void keyboard_function(unsigned char key, int x, int y) {
    if (key == '1') light_sample = 1;
    if (key == '2') light_sample = 2;
    if (key == '3') light_sample = 3;
}

```

```

    if (key == '4') light_sample = 4;
    if (key == '5') light_sample = 5;
    if (key == '6') light_sample = 6;
    glutPostRedisplay();
}
int main (int argc, char** argv) {
    glutInit (&argc, argv);
    glutInitDisplayMode (GLUT_DOUBLE | GLUT_RGB | GLUT_DEPTH);
    glutInitWindowPosition (50, 100);
    glutInitWindowSize (500, 500);
    glutCreateWindow ("Приклад встановлення джерел світла в
OpenGL");
    init();
    glutDisplayFunc(display);
    glutReshapeFunc(reshape);
    glutKeyboardFunc(keyboard_function);
    glutMainLoop ();
}

```

За допомогою клавіш 1, 2, 3, 4, 5, 6 ви зможете переключати різні варіанти освітлення

Рисунок 3.3 – Направлене джерело світла

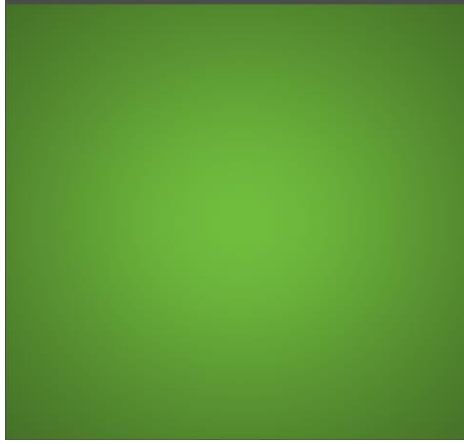

Рисунок 3.4 – Точкове джерело світла, спадання інтенсивності з відстанню
вимкнено

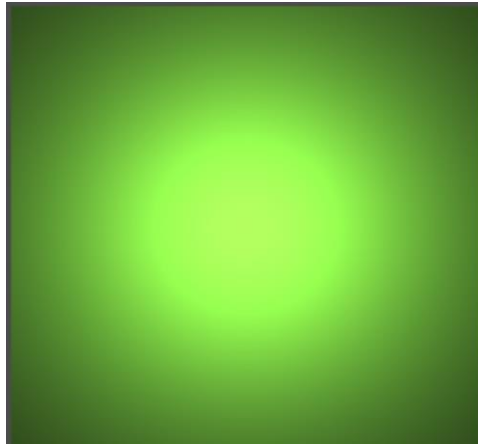

Рисунок 3.5 – Точкове джерело світла, спадання інтенсивності з відстанню
увімкнено

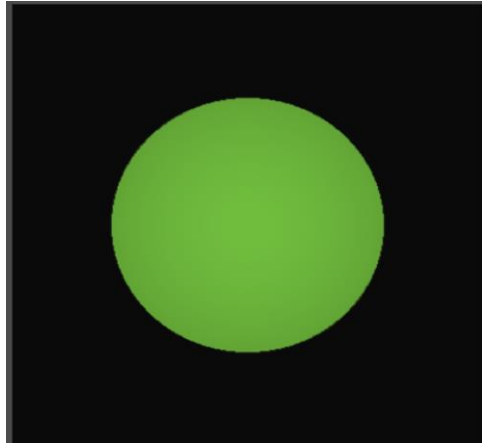

Рисунок 3.6 – Проектор

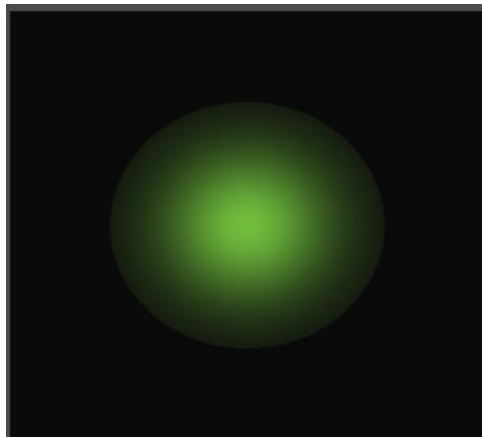

Рисунок 3.7 – Проектор, включений розрахунок зменшення інтенсивності
для прожектора

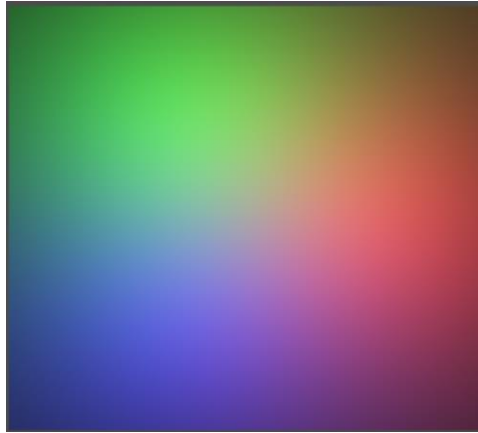

Рисунок 3.8 – Кілька джерел світла

3.3.3 Накладання текстури на 3d- об'єкт

```
#include <QtGui>
#include "mainscene.h"
#include <math.h>
#include <glxt.h>
#include <gl/gl.h>

MainScene::MainScene(QWidget *parent):QGLWidget(parent)
{
    xAxisRotation = yAxisRotation = 0;
}

MainScene::~MainScene()
{
}

void MainScene::initializeGL()
{
    glClearColor(0.0, 0.0, 0.0, 1.0);

    glEnable(GL_DEPTH_TEST);
    glShadeModel(GL_FLAT);
    glEnable(GL_CULL_FACE);
    glEnable(GL_TEXTURE_2D);
    // glEnable(GL_MULTISAMPLE);

    generateTextures();
}
```

```

    glEnableClientState(GL_VERTEX_ARRAY);
    glEnableClientState(GL_TEXTURE_COORD_ARRAY);
}

void MainScene::resizeGL(int nWidth, int nHeight)
{
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);

    glLoadIdentity();

    glOrtho(-0.5, 1.5, -0.5, 1.5, -10.0, 10.0);

    glViewport(0, 0, (GLint)nWidth, (GLint)nHeight);

    currentWidth = nWidth;
    currentHeight = nHeight;
}

void MainScene::paintGL()
{
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);

    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);

    glLoadIdentity();

    glRotatef(yAxisRotation, 0.0, 1.0, 0.0);
    glRotatef(xAxisRotation, 1.0, 0.0, 0.0);

    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]);

    cubeVertexArray[0][0] = 0.0;
    cubeVertexArray[0][1] = 0.0;
    cubeVertexArray[0][2] = 1.0;

    cubeVertexArray[1][0] = 0.0;
    cubeVertexArray[1][1] = 1.0;
    cubeVertexArray[1][2] = 1.0;

    cubeVertexArray[2][0] = 1.0;
    cubeVertexArray[2][1] = 1.0;
    cubeVertexArray[2][2] = 1.0;

    cubeVertexArray[3][0] = 1.0;
    cubeVertexArray[3][1] = 0.0;
    cubeVertexArray[3][2] = 1.0;

```

```

cubeVertexArray[4][0] = 0.0;
cubeVertexArray[4][1] = 0.0;
cubeVertexArray[4][2] = 0.0;

cubeVertexArray[5][0] = 0.0;
cubeVertexArray[5][1] = 1.0;
cubeVertexArray[5][2] = 0.0;

cubeVertexArray[6][0] = 1.0;
cubeVertexArray[6][1] = 1.0;
cubeVertexArray[6][2] = 0.0;

cubeVertexArray[7][0] = 1.0;
cubeVertexArray[7][1] = 0.0;
cubeVertexArray[7][2] = 0.0;

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[1][0] = 1.0;
cubeTextureArray[1][1] = 0.0;

cubeTextureArray[2][0] = 1.0;
cubeTextureArray[2][1] = 1.0;

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 3;
cubeIndexArray[0][2] = 2;
cubeIndexArray[0][3] = 1;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[1]);

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[1][0] = 1.0;
cubeTextureArray[1][1] = 0.0;

cubeTextureArray[5][0] = 1.0;

```



```

cubeTextureArray[5][1] = 1.0;

cubeTextureArray[4][0] = 0.0;
cubeTextureArray[4][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 1;
cubeIndexArray[0][2] = 5;
cubeIndexArray[0][3] = 4;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[2]);

cubeTextureArray[7][0] = 0.0;
cubeTextureArray[7][1] = 0.0;

cubeTextureArray[4][0] = 1.0;
cubeTextureArray[4][1] = 0.0;

cubeTextureArray[5][0] = 1.0;
cubeTextureArray[5][1] = 1.0;

cubeTextureArray[6][0] = 0.0;
cubeTextureArray[6][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 7;
cubeIndexArray[0][1] = 4;
cubeIndexArray[0][2] = 5;
cubeIndexArray[0][3] = 6;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[3]);

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 0.0;

cubeTextureArray[7][0] = 1.0;
cubeTextureArray[7][1] = 0.0;

cubeTextureArray[6][0] = 1.0;

```

```

cubeTextureArray[6][1] = 1.0;

cubeTextureArray[2][0] = 0.0;
cubeTextureArray[2][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 3;
cubeIndexArray[0][1] = 7;
cubeIndexArray[0][2] = 6;
cubeIndexArray[0][3] = 2;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[4]);

cubeTextureArray[1][0] = 0.0;
cubeTextureArray[1][1] = 0.0;

cubeTextureArray[2][0] = 1.0;
cubeTextureArray[2][1] = 0.0;

cubeTextureArray[6][0] = 1.0;
cubeTextureArray[6][1] = 1.0;

cubeTextureArray[5][0] = 0.0;
cubeTextureArray[5][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 1;
cubeIndexArray[0][1] = 2;
cubeIndexArray[0][2] = 6;
cubeIndexArray[0][3] = 5;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);

glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[5]);

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[4][0] = 1.0;
cubeTextureArray[4][1] = 0.0;

cubeTextureArray[7][0] = 1.0;

```

```

cubeTextureArray[7][1] = 1.0;

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 4;
cubeIndexArray[0][2] = 7;
cubeIndexArray[0][3] = 3;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
}

void MainScene::mousePressEvent(QMouseEvent *event)
{
    pressPosition = event->pos();
}

void MainScene::mouseMoveEvent(QMouseEvent *event)
{
    xAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->y() -
(GLfloat)pressPosition.y())) / (currentHeight);
    yAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->x() -
(GLfloat)pressPosition.x())) / (currentWidth);

    pressPosition = event->pos();

    updateGL();
}

void MainScene::generateTextures()
{
    glGenTextures(6, textures);

    QImage texture1;
    texture1.load(":/gran1.png");
    texture1 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture1);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture1.width(),
(GLsizei)texture1.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture1.bits());
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
}

```

```

    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);

    QImage texture2;
    texture2.load(":/gran2.png");
    texture2 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture2);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[1]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture2.width(),
(GLsizei)texture2.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture2.bits());
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);

    QImage texture3;
    texture3.load(":/gran3.png");
    texture3 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture3);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[2]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture3.width(),
(GLsizei)texture3.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture3.bits());
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);

    QImage texture4;
    texture4.load(":/gran4.png");
    texture4 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture4);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[3]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture4.width(),
(GLsizei)texture4.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture4.bits());

```

```

    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);

    QImage texture5;
    texture5.load(":/gran5.png");
    texture5 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture5);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[4]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture5.width(),
(GLsizei)texture5.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture5.bits());
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);

    QImage texture6;
    texture6.load(":/gran6.png");
    texture6 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture6);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[5]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture6.width(),
(GLsizei)texture6.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture6.bits());
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
GL_LINEAR);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T,
GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);
}

```

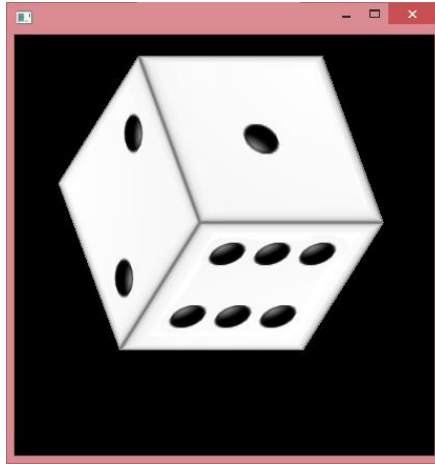

Рисунок 3.9 – Результат виконання програми

3.4 Завдання на виконання лабораторної роботи

Використовуючи різні графічні примітиви намалювати 3d-об'єкт призму або піраміду, в основі якої лежить багатокутник з кількістю вершин (`НОМЕР_ВАРІАНТА+2`) і накласти на нього довільну текстуру.

3.5 Зміст звіту

У звіті мають бути відображені такі питання: мета роботи; завдання до лабораторної роботи; файли програми; результати роботи програми; висновок.

3.6 Контрольні питання

3.6.1 Що таке текстура та для чого використовуються текстури?

3.6.2 Як задати конусне джерело світла?

3.6.3 Що виконує команда `glColorMaterial`?

3.6.4 Як задати фіксоване положення джерела світла? Чи можливо задавати положення джерела відносно локальних координат об'єкта?

3.6.5 Які буфери зображення використовуються в OpenGL та для чого?

4 ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4

«Моделювання фізичних явищ»

4.1 Мета роботи

Навчитися моделювати прості фізичні явища в OpenGL

4.2 Стислі теоретичні відомості

4.2.1 Створення ефекту мерехтіння

Slowdown (гальмування) контролює, як швидко переміщаються частинки. Чим більше її значення, тим повільніше вони рухаються. Чим менше її значення, тим швидше вони рухаються. Якщо значення задано маленьке, частинки будуть рухатися дуже швидко. Швидкість, з якою частиночки переміщаються, буде задавати їх траєкторію руху по екрану. Більш повільні частки не будуть відлітати далеко.

Змінні **xspeed** і **yspeed** дозволяють нам контролювати напрямком хвоста потоку частинок.

Xspeed буде додаватися до поточної швидкості частинки по осі X. Якщо у **xspeed** - позитивне значення, то наша частка буде зміщуватися направо. Якщо у **xspeed** - від'ємне значення, то наша частка буде зміщуватися наліво. Чим вище значення, тим більше це зміщення у відповідному напрямку. **Yspeed** буде додаватися до поточної швидкості частинки по осі Y.

Нехай частинка має швидкість переміщення 5 по осі X і 0 по осі Y. Якщо ми зменшимо **xspeed** до -10 , то швидкість переміщення буде дорівнює -10 (**xspeed**) + 5 (початкова швидкість). Тому замість переміщення з темпом 10 вправо, частка буде переміщатися з темпом -5 вліво

glBegin (GL_TRIANGLE_STRIP); // Побудова чотирикутника з трикутної смужки

Смужка з трикутників малюється як ряд трикутників (тристоронніх полігонів), використовуючи вершини V0, V1, V2, потім V2, V1, V3 (зверніть увагу на порядок), потім V2, V3, V4, і так далі. Порядок повинен гарантувати, що всі трикутники будуть виведені з тієї ж самої орієнтацією так, щоб смужка могла правильно формувати

частину поверхні. Дотримання орієнтації важливо для деяких операцій, типу відсікання. Повинні бути хоча б 3 точки, щоб було щось виведено.

Рисунок 4.1 – Смужка з двох трикутників

Тому перший трикутник виведений, використовуючи вершини 0, 1 і 2. Якщо Ви подивитесь на рисунок 4.1, Ви побачите, що точки вершин 0, 1 і 2 дійсно складають перший трикутник (верхня права, верхня ліва, нижня права). Другий трикутник виведений, використовуючи вершини 2, 1 і 3, вершини 2, 1 і 3 створюють другий трикутник (нижня права, верхня ліва, нижня права). Зауважте, що обидва трикутника виведені з тим же самим порядком обходу (проти годинникової стрілки). OpenGL буде міняти вершини, щоб гарантувати, що всі трикутники виведені тим же самим способом.

Є дві причини, для того щоб використовувати смужки з трикутників. По-перше, після визначення перших трьох вершин початкового трикутника, Ви повинні тільки визначати одну єдину точку для кожного іншого додаткового трикутника. Ця точка буде об'єднана з 2 попереднім вершинами для створення трикутника. По-друге, скорочуючи кількість даних, необхідних для створення трикутників ваша програма буде працювати швидше, і кількість коду або даних, необхідних для виведення об'єкта різко скоротиться.

4.2.2 Створення ефекту туману

Розглянемо можливість OpenGL - створення ефекту туману. Легке затуманення сцени створює реалістичний ефект, а частенько може і приховати деякі артефакти, які з'являються, коли в сцені присутні віддалені об'єкти.

Туман в OpenGL реалізується шляхом зміни кольору об'єктів в сцені в залежності від їх глибини, тобто відстані до точки спостереження. Зміна кольору відбувається або для вершин примітивів, або для кожного пікселя на етапі растеризації в залежності від реалізації OpenGL. Цим процесом можна частково управляти.

Для включення ефекту затуманення необхідно викликати команду **glEnable (GL_FOG)**.

Метод обчислення інтенсивності туману в вершині можна визначити за допомогою команд

```
void glFog [if] (enum pname, T param)
```

```
void glFog [if] v (enum pname, T params)
```

Аргумент pname може набувати таких значень:

GL_FOG_MODE аргумент param визначає формулу, по якій буде обчислюватися інтенсивність туману в точці.

В цьому випадку param може приймати значення

GL_EXP	Інтенсивність обчислюється за формулою $f = \exp(-d * z)$
GL_EXP2	Інтенсивність обчислюється за формулою $f = \exp(-(d * z)^2)$
GL_LINEAR	Інтенсивність обчислюється за формулою $f = e - z / e - s$ де z - відстань від вершини, в якій обчислюється інтенсивність туману, до точки спостереження. Коефіцієнти d, e, s задаються за допомогою наступних значень аргументу pname
GL_FOG_DENSITY	param визначає коефіцієнт d
GL_FOG_START	param визначає коефіцієнт s
GL_FOG_END	param визначає коефіцієнт e

Колір туману задається за допомогою аргументу pname, рівного

GL_FOG_COLOR params - покажчик на масив з 4-х компонент кольору

Наведемо приклад використання цього ефекту:

```
GLfloat FogColor[4]={0.5,0.5,0.5,1};
glEnable(GL_FOG);
glFogi(GL_FOG_MODE, GL_LINEAR);
glFogf(GL_FOG_START, 20.0);
glFogf(GL_FOG_END, 100.0);
glFogfv(GL_FOG_COLOR, FogColor);
```

4.3 Методика виконання лабораторної роботи

4.3.1 Приклад програми (мерехтіння)

```
#include "stdafx.h"
#include "Lesson19.h"
#include <windows.h> // Файл заголовка для Windows
#include <stdio.h> // Файл заголовка для стандартної бібліотеки
введення/виведення (HOBE)
#include <gl\gl.h> // Файли заголовка для бібліотеки OpenGL32
#include <gl\glu.h> // Файли заголовка для бібліотеки GLu32
#include <gl\glaux.h> // Файли заголовка для бібліотеки GLaux
#define MAX_PARTICLES 3000 // Число частинок для створення ( HOBE )

HGLRC hRC = NULL; // Постійний контекст візуалізації (рендеринга)
HDC hDC = NULL; // Приватний контекст пристрою GDI
HWND hWnd = NULL; // Тут буде зберігатися дескриптор вікна
HINSTANCE hInstance; // Тут буде зберігатися дескриптор додатка

bool keys[256]; // Масив, що використовується для операцій з
клавіатурою
bool active = true; // Флаг активності вікна, встановлений в true за
замовченням
bool fullscreen = true; // Флаг режиму вікна, встановлений в
повноекранний за замовченням
bool rainbow=true; // Режим райдуги? ( HOBE )
bool sp; // Пробіл натиснутий? ( HOBE )
bool rp; // Введення натиснуте? ( HOBE )

float slowdown=2.0f; // Гальмування частинок
float xspeed; // Основна швидкість по X (з клавіатури змінюється
напрямок хвоста)
float yspeed; // Основна швидкість по Y (з клавіатури змінюється
напрямок хвоста)
```

```

float zoom=-40.0f; // Масштаб пучка частинок

GLuint loop; // Змінна циклу
GLuint col; // Поточний вибраний колір
GLuint delay; // Затримка для ефекту райдуги
GLuint texture[1]; // Пам'ять для нашої текстури

typedef struct // Структура частинки
{
    bool active; // Активність (Так/ні)
    float life; // Життя
    float fade; // Швидкість згасання

    float r; // Червоне значення
    float g; // Зелене значення
    float b; // Синє значення

    float x; // X позиція
    float y; // Y позиція
    float z; // Z позиція

    float xi; // X напрямок
    float yi; // Y напрямок
    float zi; // Z напрямок

    float xg; // X гравітація
    float yg; // Y гравітація
    float zg; // Z гравітація
}
particles; // Структура частинок

particles particle[MAX_PARTICLES]; // Масив частинок (Місце для
інформації про частинки)

static GLfloat colors[12][3]= // Колірна райдуга
{
    {1.0f,0.5f,0.5f},{1.0f,0.75f,0.5f},{1.0f,1.0f,0.5f},{0.75f,1.0f,0.5f},
    },
    {0.5f,1.0f,0.5f},{0.5f,1.0f,0.75f},{0.5f,1.0f,1.0f},{0.5f,0.75f,1.0f},
    },
    {0.5f,0.5f,1.0f},{0.75f,0.5f,1.0f},{1.0f,0.5f,1.0f},{1.0f,0.5f,0.75f},
    },
    };

```

```
LRESULT CALLBACK WndProc( HWND, UINT, WPARAM, LPARAM ); // Прототип
функції WndProc
```

```
int InitGL(GLvoid) // Всі налаштування для OpenGL робляться тут
{
    if (!LoadGLTextures()) // Перехід на процедуру завантаження текстури
    {
        return FALSE;      // Якщо текстура не завантажена повертаємо FALSE
    }

    glShadeModel(GL_SMOOTH); // Дозвіл згладженого зафарбовування
    glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.5f); // Чорний фон
    glClearDepth(1.0f); // Встановлення буфера глибини
    glDisable(GL_DEPTH_TEST); // Заборона тексту глибини
    glEnable(GL_BLEND); // Дозволяємо змішування
    glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE); // Тип змішування
    // Покращені обчислення перспективи
    glHint(GL_PERSPECTIVE_CORRECTION_HINT, GL_NICEST);
    glHint(GL_POINT_SMOOTH_HINT, GL_NICEST);
    // Покращене точкове змішування
    glEnable(GL_TEXTURE_2D);
    // Дозвіл накладання текстури
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture[0]);
    // Вибір нашої текстури
    for (loop=0; loop<MAX_PARTICLES; loop++)
    // Ініціалізація всіх частинок
    {
        particle[loop].active=true; // Зробити всі частинки активними
        particle[loop].life=1.0f; // Зробити вся частинки з повним життям
        //Випадкова швидкість згасання
        particle[loop].fade=float(rand()%100)/1000.0f+0.003f;
        particle[loop].r=colors[loop*(12/MAX_PARTICLES)][0]; // Вибір
        червоного кольору райдуги
        particle[loop].g=colors[loop*(12/MAX_PARTICLES)][1]; // Вибір
        зеленого кольору райдуги
        particle[loop].b=colors[loop*(12/MAX_PARTICLES)][2]; // Вибір
        синього кольору райдуги

        particle[loop].xi=float((rand()%50)-26.0f)*10.0f; // Випадкова
        швидкість по осі X
        particle[loop].yi=float((rand()%50)-25.0f)*10.0f; // Випадкова
        швидкість по осі Y
        particle[loop].zi=float((rand()%50)-25.0f)*10.0f; // Випадкова
        швидкість по осі Z

        particle[loop].xg=0.0f; // Задамо горизонтальне притягання в нуль
        particle[loop].yg=-0.8f; // Задамо вертикальне притягання донизу
    }
}
```

```

    particle[loop].zg=0.0f; // Задамо притягання по осі Z в нуль
}
return true; // Ініціалізація пройшла ОК
}

int DrawGLScene( GLvoid ) // Тут відбуватиметься все промальовування
{
    glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT ); // Очистити
    екран і буфер глибини
    glLoadIdentity(); // Скинути поточну матрицю

    for (loop=0;loop<MAX_PARTICLES;loop++)
// Цикл по всім частинкам
    {
        if (particle[loop].active) // Якщо частинки активні
        {
            float x=particle[loop].x; // Захопимо позицію X нашої частинки
            float y=particle[loop].y; // Захопимо позицію Y нашої частинки
            float z=particle[loop].z+zoom;
// Позиція частинки по Z + Zoom

            // Виведення частинки, використовуючи наші RGB значення, згасання
            частинки відповідно до її життя

            glColor4f(particle[loop].r,particle[loop].g,particle[loop].b,particle[loop].life);

            glBegin(GL_TRIANGLE_STRIP);
// Побудова чотирикутника з трикутної площини
            glTexCoord2d(1,1); glVertex3f(x+0.5f,y+0.5f,z); // Верхня права
            glTexCoord2d(0,1); glVertex3f(x-0.5f,y+0.5f,z); // Верхня ліва
            glTexCoord2d(1,0); glVertex3f(x+0.5f,y-0.5f,z); // Нижня права
            glTexCoord2d(0,0); glVertex3f(x-0.5f,y-0.5f,z); // Нижня ліва
            glEnd(); // Завершення побудови смуги трикутників

            // Пересування по осі X на швидкість по X
            particle[loop].x+=particle[loop].xi/(slowdown*1000);
            // Пересування по осі Y на швидкість по Y
            particle[loop].y+=particle[loop].yi/(slowdown*1000);
            // Пересування по осі Z на швидкість по Z
            particle[loop].z+=particle[loop].zi/(slowdown*1000);

            particle[loop].xi+=particle[loop].xg; // Притягання по X для
            цього запису
            particle[loop].yi+=particle[loop].yg; // Притягання по Y для
            цього запису

```

```

    particle[loop].zi+=particle[loop].zg;    // Притягання по Z для
цього запису

    particle[loop].life-=particle[loop].fade; // Зменшити життя
частинки на 'згасання'

    if (particle[loop].life<0.0f)           // Якщо частинка згасла
    {
        particle[loop].life=1.0f;          // Дати нове життя
        // Випадкове значення згасання
        particle[loop].fade=float(rand()%100)/1000.0f+0.003f;

        particle[loop].x=0.0f;             // На центр осі X
        particle[loop].y=0.0f;             // На центр осі Y
        particle[loop].z=0.0f;             // На центр осі Z

        particle[loop].xi=xspeed+float((rand()%60)-32.0f); // Швидкість
і напрямок по осі X
        particle[loop].yi=yspeed+float((rand()%60)-30.0f); // Швидкість
і напрямок по осі Y
        particle[loop].zi=float((rand()%60)-30.0f); // Швидкість і
напрямок по осі Z

        particle[loop].r=colors[col][0]; // Вибір червоного з таблиці кольорів
        particle[loop].g=colors[col][1]; // Вибір зеленого з таблиці кольорів
        particle[loop].b=colors[col][2]; // Вибір синього з таблиці кольорів
    }
    // Якщо клавіша 8 на цифровій клавіатурі натиснута й гравітація
менше ніж 1.5
    // тоді збільшимо притягання вгору
    if (keys[VK_NUMPAD8] && (particle[loop].yg<1.5f))
particle[loop].yg+=0.01f;
    // Якщо клавіша 2 на цифровій клавіатурі натиснута й гравітація
більше ніж -1.5
    // тоді збільшимо притягання донизу
    if (keys[VK_NUMPAD2] && (particle[loop].yg>-1.5f))
particle[loop].yg-=0.01f;
    // Якщо клавіша 6 на цифровій клавіатурі натиснута й гравітація
менше ніж 1.5
    // тоді збільшимо притягання праворуч
    if (keys[VK_NUMPAD6] && (particle[loop].xg<1.5f))
particle[loop].xg+=0.01f;
    // Якщо клавіша 4 на цифровій клавіатурі натиснута й гравітація
більше ніж -1.5
    // тоді збільшимо притягання ліворуч
    if (keys[VK_NUMPAD4] && (particle[loop].xg>-1.5f))
particle[loop].xg-=0.01f;

```

```

if (keys[VK_TAB])          // Клавіша табуляції викликає вибух
{
    particle[loop].x=0.0f;    // Центр по осі X
    particle[loop].y=0.0f;    // Центр по осі Y
    particle[loop].z=0.0f;    // Центр по осі Z
    particle[loop].xi=float((rand()%50)-26.0f)*10.0f; // Випадкова
швидкість по осі X
    particle[loop].yi=float((rand()%50)-25.0f)*10.0f; // Випадкова
швидкість по осі Y
    particle[loop].zi=float((rand()%50)-25.0f)*10.0f; // Випадкова
швидкість по осі Z
}
}
return true;                // Промальовування пройшло успішно
}

```

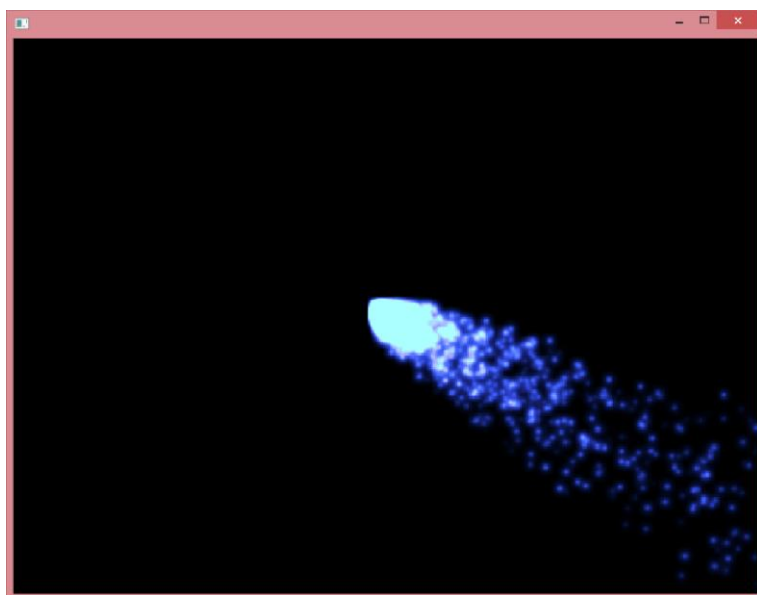

Рисунок 4.2 – Результат роботи програми (мерехтіння)

4.3.2 Приклад програми (ефект туману)

#mainwindow.h

```
#ifndef MAINWINDOW_H
#define MAINWINDOW_H
#include <QMainWindow>
namespace Ui {
class MainWindow;
}
class MainWindow : public QMainWindow{
    Q_OBJECT
public:
    explicit MainWindow(QWidget *parent = 0);
    ~MainWindow();
private:
    Ui::MainWindow *ui;
};
#endif // MAINWINDOW_H
```

#mainwindow.cpp

```
#include "mainwindow.h"
#include "ui_mainwindow.h"
#include <QGLWidget>
#include <QtOpenGL>
MainWindow::MainWindow(QWidget *parent) :
    QMainWindow(parent),
    ui(new Ui::MainWindow)
{
    ui->setupUi(this);
}
MainWindow::~MainWindow()
{
    delete ui;
}
```

#mainscene.h

```
#ifndef MAINSCENE_H
#define MAINSCENE_H
#include <QTimer>
#include <QGLWidget>
#include <QPoint>
#include <QDebug>
#include <QMouseEvent>
class MainScene : public QGLWidget
```



```

{
    Q_OBJECT
private:
    GLfloat cubeVertexArray[8][3];
    GLfloat cubeColorArray[8][3];
    GLubyte cubeIndexArray[6][4];
    GLfloat cubeTextureArray[8][2];
    QPoint pressPosition;
    QPoint releasePosition;
    GLfloat xAxisRotation;
    GLfloat yAxisRotation;
    GLfloat currentWidth;
    GLfloat currentHeight;
    GLuint textures[1];
    void generateTextures();
private slots:
protected:
    void initializeGL();
    void resizeGL(int nWidth, int nHeight);
    void paintGL();
    void mousePressEvent(QMouseEvent* event);
    void mouseMoveEvent(QMouseEvent* event);
public:
    MainScene(QWidget *parent = 0);
    ~MainScene();
};
#endif // MAINSCENE_H

```

#mainscene.cpp

```

#include <QtGui>
#include "mainscene.h"
#include <math.h>
#include <glext.h>

MainScene::MainScene(QWidget *parent):QGLWidget(parent)
{
    xAxisRotation = yAxisRotation = 0;
}

MainScene::~MainScene()
{}

void MainScene::initializeGL()
{
    glClearColor(0.4f, 0.36f, 0.88f, 1.0f);
    glEnable(GL_DEPTH_TEST);
    glShadeModel(GL_FLAT);
}

```

```

    glEnable(GL_CULL_FACE);
    glEnable(GL_TEXTURE_2D);
    glEnable(GL_MULTISAMPLE);
    generateTextures();
    glEnableClientState(GL_VERTEX_ARRAY);
    glEnableClientState(GL_TEXTURE_COORD_ARRAY);
}

void MainScene::resizeGL(int nWidth, int nHeight)
{
    glMatrixMode(GL_PROJECTION);
    glLoadIdentity();
    glOrtho(-2.0, 2.0, -2.0, 2.0, -10.0, 10.0);
    glViewport(0, 0, (GLint)nWidth, (GLint)nHeight);

    currentWidth = nWidth;
    currentHeight = nHeight;
}

void MainScene::paintGL()
{
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
    glLoadIdentity();
    glRotatef(yAxisRotation, 0.0, 1.0, 0.0);
    glRotatef(xAxisRotation, 1.0, 0.0, 0.0);

    GLuint fogMode[] = { GL_EXP, GL_EXP2, GL_LINEAR };
    GLuint fogfilter = 1;
    GLfloat fogColor[4] = {0.4f, 0.36f, 0.88f, 1.0f};

    glEnable(GL_FOG);
    glFogi(GL_FOG_MODE, fogMode[fogfilter]);
    glFogfv(GL_FOG_COLOR, fogColor);
    glFogf(GL_FOG_DENSITY, 1.5f);
    glHint(GL_FOG_HINT, GL_DONT_CARE);
    glFogf(GL_FOG_START, 0.0f);
    glFogf(GL_FOG_END, 100.0f);

    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]);

    cubeVertexArray[0][0] = 0.0;
    cubeVertexArray[0][1] = 0.0;
    cubeVertexArray[0][2] = 1.0;

```

```

cubeVertexArray[1][0] = 0.0;
cubeVertexArray[1][1] = 1.0;
cubeVertexArray[1][2] = 0.5;

cubeVertexArray[2][0] = 1.0;
cubeVertexArray[2][1] = 1.0;
cubeVertexArray[2][2] = 0.5;

cubeVertexArray[3][0] = 1.0;
cubeVertexArray[3][1] = 0.0;
cubeVertexArray[3][2] = 1.0;

cubeVertexArray[4][0] = 0.0;
cubeVertexArray[4][1] = 0.0;
cubeVertexArray[4][2] = 0.0;

cubeVertexArray[5][0] = 0.0;
cubeVertexArray[5][1] = 1.0;
cubeVertexArray[5][2] = 0.5;

cubeVertexArray[6][0] = 1.0;
cubeVertexArray[6][1] = 1.0;
cubeVertexArray[6][2] = 0.5;

cubeVertexArray[7][0] = 1.0;
cubeVertexArray[7][1] = 0.0;
cubeVertexArray[7][2] = 0.0;

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[1][0] = 1.0;
cubeTextureArray[1][1] = 0.0;

cubeTextureArray[2][0] = 1.0;
cubeTextureArray[2][1] = 1.0;

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 3;
cubeIndexArray[0][2] = 2;
cubeIndexArray[0][3] = 1;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);

```

```

glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]); //11111111111111

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[1][0] = 1.0;
cubeTextureArray[1][1] = 0.0;

cubeTextureArray[5][0] = 1.0;
cubeTextureArray[5][1] = 1.0;

cubeTextureArray[4][0] = 0.0;
cubeTextureArray[4][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 1;
cubeIndexArray[0][2] = 5;
cubeIndexArray[0][3] = 4;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]); //задняя

cubeTextureArray[7][0] = 0.0;
cubeTextureArray[7][1] = 0.0;

cubeTextureArray[4][0] = 1.0;
cubeTextureArray[4][1] = 0.0;

cubeTextureArray[5][0] = 1.0;
cubeTextureArray[5][1] = 1.0;

cubeTextureArray[6][0] = 0.0;
cubeTextureArray[6][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 7;
cubeIndexArray[0][1] = 4;
cubeIndexArray[0][2] = 5;
cubeIndexArray[0][3] = 6;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]); //правая

```

```

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 0.0;

cubeTextureArray[7][0] = 1.0;
cubeTextureArray[7][1] = 0.0;

cubeTextureArray[6][0] = 1.0;
cubeTextureArray[6][1] = 1.0;

cubeTextureArray[2][0] = 0.0;
cubeTextureArray[2][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 3;
cubeIndexArray[0][1] = 7;
cubeIndexArray[0][2] = 6;
cubeIndexArray[0][3] = 2;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]); //нижняя

cubeTextureArray[0][0] = 0.0;
cubeTextureArray[0][1] = 0.0;

cubeTextureArray[4][0] = 1.0;
cubeTextureArray[4][1] = 0.0;

cubeTextureArray[7][0] = 1.0;
cubeTextureArray[7][1] = 1.0;

cubeTextureArray[3][0] = 0.0;
cubeTextureArray[3][1] = 1.0;

cubeIndexArray[0][0] = 0;
cubeIndexArray[0][1] = 4;
cubeIndexArray[0][2] = 7;
cubeIndexArray[0][3] = 3;

glVertexPointer(3, GL_FLOAT, 0, cubeVertexArray);
glTexCoordPointer(2, GL_FLOAT, 0, cubeTextureArray);
glDrawElements(GL_QUADS, 4, GL_UNSIGNED_BYTE, cubeIndexArray);
}
void MainScene::mousePressEvent(QMouseEvent *event)
{
    pressPosition = event->pos();
}

```

```

void MainScene::mouseMoveEvent(QMouseEvent *event)
{
    xAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->y() -
(GLfloat)pressPosition.y())) / (currentHeight);
    yAxisRotation += (180 * ((GLfloat)event->x() -
(GLfloat)pressPosition.x())) / (currentWidth);
    pressPosition = event->pos();
    updateGL();
}
void MainScene::generateTextures()
{
    glGenTextures(1, textures);
    QImage texture1;
    texture1.load(":/4.jpg");
    texture1 = QGLWidget::convertToGLFormat(texture1);
    glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, textures[0]);
    glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, 3, (GLsizei)texture1.width(),
(GLsizei)texture1.height(), 0, GL_RGBA, GL_UNSIGNED_BYTE,
texture1.bits());
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S, GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T, GL_CLAMP_TO_EDGE);
    glTexEnvf(GL_TEXTURE_ENV, GL_TEXTURE_ENV_MODE, GL_DECAL);
}

```

#main.cpp

```

#include <QApplication>
#include "mainwindow.h"
#include "mainscene.h"
int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication a(argc, argv);
    MainScene scene;
    scene.resize(600, 600);
    scene.show();
    return a.exec();
}

```

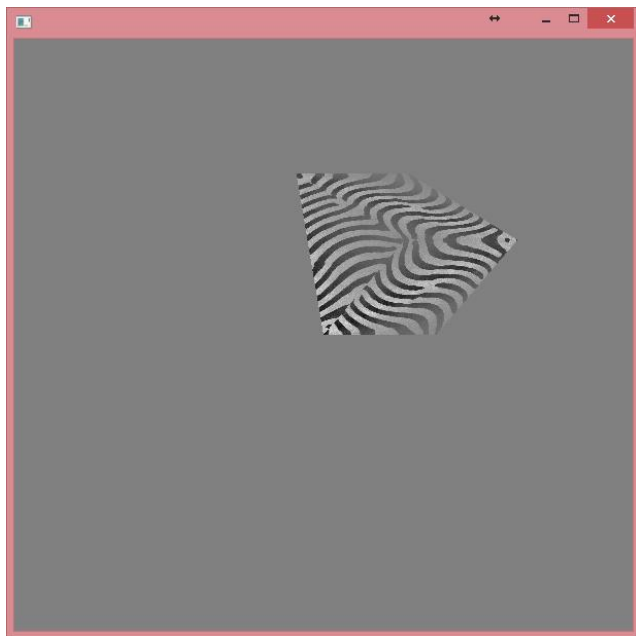

Рисунок 4.3 – Результат роботи програми (ефекту туману)

4.3.3 Приклад програми (розщеплення)

#mainwindow.h

```
#ifndef MAINWINDOW_H
#define MAINWINDOW_H

#include <QtWidgets/QMainWindow>
#include <qgridlayout.h>
#include <objectgl.h>
#include <QMenuBar>
#include <QMessageBox>

class MainWindow : public QMainWindow
{
    Q_OBJECT
public:
    // Конструктор і деструктор
    MainWindow(QWidget *parent = 0, int w=600, int h=400);
    ~MainWindow();
};
```

```
protected slots:
    // Оновлення сцени
    void onTimer_UpdateDisplay();

    // Відкрийте діалогове вікно "about"
    void handleAbout();
protected:
    void resizeEvent(QResizeEvent *);
private:
    // Макет вікна
    QGridLayout *gridLayout;
    QWidget *gridLayoutWidget;
    // Центральний віджет (де намальовано вікно OpenGL)
    QWidget *centralWidget;
    // OpenGL object
    ObjectOpenGL *Object_GL;
};
#endif // MAINWINDOW_H
```

#mainwindow.cpp

```
#include "mainwindow.h"

//Конструктор головного вікна
//Створить властивості вікна, меню тощо ...
MainWindow::MainWindow(QWidget *parent, int w, int h)
    : QMainWindow(parent)
{
    //Встановить розміри вікна
    this->resize(w,h);
    this->setWindowTitle("Object viewer");

    //Створить макет у головному вікні
    centralWidget = new QWidget (this);
    gridLayoutWidget = new QWidget (centralWidget);
    gridLayoutWidget->setGeometry(QRect(0,0,this->width(), this->
height()));
    gridLayout = new QGridLayout (gridLayoutWidget);

    //Створить екран OpenGL для карти
    Object_GL = new ObjectOpenGL (gridLayoutWidget);
    Object_GL -> setObjectName(QString::fromUtf8("ObjectOpenGL"));
    Object_GL -> setGeometry(QRect(0,0, this->width(), this->
height()));
};
```



```

// Вставте відображення openGL в макет
gridLayout->addWidget(Object_GL,0,0,1,1);
SetCentralWidget(centralWidget);

//Створить панель меню
QMain *FileMenu = menuBar()->addMenu("&File");
FileMenu->addSeparator();
FileMenu->addAction("Quit",qApp, SLOT
(quit()),QKeySequence(tr("Ctrl+Q")));

//Додати елементи меню
QMenu *ViewMenu = menuBar()->addMenu("&File");
FileMenu->addSeparator();
FileMenu->addAction("Front view", Object_GL, Slot (FrontView()),
QKeySequence(tr("Ctrl+f")));
FileMenu->addAction("Rear view", Object_GL, Slot (RearView()),
QKeySequence(tr("Ctrl+e")));
FileMenu->addAction("Left view", Object_GL, Slot (LeftView()),
QKeySequence(tr("Ctrl+l")));
FileMenu->addAction("Right view", Object_GL, Slot (RightView()),
QKeySequence(tr("Ctrl+r")));
FileMenu->addAction("Top view", Object_GL, Slot (TopView()),
QKeySequence(tr("Ctrl+t")));
FileMenu->addAction("Bottom view", Object_GL, Slot
(BottomView()), QKeySequence(tr("Ctrl+b")));
FileMenu->addSeparator();
ViewMenu->addAction("Isometric", Object_GL, Slot
(IsometricView()), QKeySequence(tr("Ctrl+i")));
QMenu *AboutMenu=menuBar()->addMenu("?");
AboutMenu->addAction("About
Convert_STL_2_Cube",this,SLOT(handleAbout()));

//Таймер (використовується для перемальовування вікон GL кожні 25
мсек)
QTimer *timer=new QTimer();
timer-
>connect(timer,SIGNAL(timeout()),this,SLOT(onTimer_UpdateDisplay()));
timer->start(25);

// Деструктор
MainWindow::~MainWindow()
{}

// У разі виклику події зміни розміру, розміри об'єктів у вікні змінюються
void MainWindow::resizeEvent(QResizeEvent *)
{
    Object_GL->resize(centralWidget->width(),centralWidget->height());
    gridLayoutWidget->setGeometry(QRect(0, 0, centralWidget->width(),
centralWidget->height()));
}

// Подія таймера: перефарбувати вікно OpenGL
void MainWindow::onTimer_UpdateDisplay()

```

```

{
    Object_GL->updateGL();
}

// Відкрийте діалогове вікно "about"
void MainWindow::handleAbout()
{
    QMessageBox::information(this, "About OpenGL Frame", "<H2>OpenGL
Frame</H2>2011<BR>Supported by the Cart-O-Matic project (ANR
CAROTTE)<BR>University of Angers (France, Europe)<BR>Designed by Philippe
Lucidarme <BR> Contact: philippe.lucidarme@univ-angers.fr. ");
}

```

#objectgl.h

```

//using namespace std;

class ObjectOpenGL:public QGLWidget
{
    Q_OBJECT
public:
    ObjectOpenGL(QWidget *parent = 0);    //Конструктор
    ~ObjectOpenGL();                      //Деструктор

public slots:
    void    FrontView(void);              //Стандартний вид: front view
    void    RearView(void);               //Стандартний вид: read view
    void    LeftView(void);               //Стандартний вид: left view
    void    RightView(void);              //Стандартний вид: right view
    void    TopView(void);                //Стандартний вид: top view
    void    BottomView(void);              //Стандартний вид: bottom view
    void    IsometricView(void);           //Стандартний вид: isometric view

    void    SetXRotation(int angle);       //Оновити обертання навколо X
    void    SetYRotation(int angle);       //Оновити обертання навколо Y
    void    SetZRotation(int angle);       //Оновити обертання навколо Z

protected:
    void    initializeGL();                //Ініціалізація параметрів OpenGL
    void    paintGL();                     //Перемалювання сцени

    //Зміна розмірів відкритої GL сцени
    void    resizeGL(int width, int height);

    //Викликається при натисканні миші
    void    mouseMoveEvent(QMouseEvent *event);
}

```

```

//Викликається при переміщенні миші
void mousePressEvent(QMouseEvent *event);

//Викликається при прокручуванні колеса миші
void wheelEvent(QWheelEvent *event);

signals: //Сигнали для нових орієнтацій
void xRotationChanged(int angle);
void yRotationChanged(int angle);
void zRotationChanged(int angle);

private:
void Draw_Frame(); //Малювання ортонормального фрейму
void NormalizeAngle(int *angle); //Нормований кут між 0 і
360x16

QColor Background_Color; //Колір фону
QColor Axis_X_Color; //X осьовий колір
QColor Axis_Y_Color; //Y осьовий колір
QColor Axis_Z_Color; //Z осьовий колір
QColor Points_Color; //Колір точок

QSize WindowSize; //Розмір (у пікселях) вікна OpenGL
QPoint LastPos; //Остання позиція миші (у пікселях)
GLfloat dx; //Переміщення по осі X (для відображення)
GLfloat dy; //Переміщення по осі Y (для відображення)
GLfloat Zoom; //Маштаб об'єкта

int xRot; //Обертання навколо X
int yRot; //Обертання навколо Y
int zRot; //Обертання навколо Z
};

```

#objectgl.cpp

```

#include "objectgl.h"
ObjectOpenGL::ObjectOpenGL(QWidget *parent) :
    QGLWidget(parent)
{
    Background_Color=QColor::fromRgb(50 ,50 ,100);
    Axis_X_Color=QColor::fromRgb(255,0 ,0 ,255);
    Axis_Y_Color=QColor::fromRgb(0 ,255,0 ,255);
    Axis_Z_Color=QColor::fromRgb(0 ,0 ,255,255);
    Points_Color=QColor::fromRgb(0 ,0 ,0 ,255);
    IsometricView();
}

```

```

ObjectOpenGL::~ObjectOpenGL()
{
    makeCurrent();
}

void ObjectOpenGL::initializeGL()
{
    qglClearColor(BackGround_Color);
    glShadeModel(GL_FLAT);
    glEnable(GL_DEPTH_TEST);
    glEnable(GL_CULL_FACE);
    glEnable(GL_LIGHTING);
    glEnable(GL_LIGHT0);
    glEnable(GL_BLEND);
    glEnable(GL_COLOR_MATERIAL);
    glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);
    glColorMaterial(GL_FRONT, GL_DIFFUSE);
    glEnable(GL_NORMALIZE);
}

void ObjectOpenGL::paintGL( )
{
    glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
    glLoadIdentity();
    GLfloat LightAmbient[]={0.4f,0.4f,0.4f,1.0f};
    GLfloat LightDiffuse[]={0.8f,0.8f,0.8f,1.0f};
    glLightfv(GL_LIGHT0, GL_AMBIENT, LightAmbient);
    glLightfv(GL_LIGHT0, GL_DIFFUSE, LightDiffuse);
    int LightPos[4]={0,0,10,1};
    glLightiv(GL_LIGHT0, GL_POSITION, LightPos);
    glRotated(xRot / 16.0, 1.0, 0.0, 0.0);
    glRotated(yRot / 16.0, 0.0, 1.0, 0.0);
    glRotated(zRot / 16.0, 0.0, 0.0, 1.0);
    glScalef(1,-1,1);
    Draw_Frame();
    glPushMatrix();
    glScalef(Zoom,Zoom,Zoom); // створення крапок
    glPointSize(4.0);
    for (double x=-0.25;x<=0.25;x+=0.05)
    {
        for (double y=-0.25;y<=0.25;y+=0.05)
        {
            for (double z=-0.25;z<=0.25;z+=0.05)
            {
                glBegin(GL_POINTS);
                qglColor(Points_Color);
                glVertex3d( x, y ,z);
                glEnd();
            }
        }
    }
}

```

```

    }
}
glPopMatrix();

glViewport(0, 0, WindowSize.width(), WindowSize.height());
glMatrixMode(GL_PROJECTION);
glLoadIdentity();
GLfloat
Ratio=(GLfloat)WindowSize.width() / (GLfloat)WindowSize.height(
);
    glOrtho((-0.5+dx)*Ratio,
            ( 0.5+dx)*Ratio ,
            +0.5+dy,
            -0.5+dy,
            -1500.0, 1500.0);
    glMatrixMode(GL_MODELVIEW);
}

void ObjectOpenGL::Draw_Frame()
{
    glDisable(GL_LIGHTING);
    glLineWidth(10.0);
    glBegin(GL_LINES);
    glColor(Axis_X_Color);
    glVertex3d(0,0,0);
    glVertex3d(0.25, 0, 0);
    glEnd();
    glBegin(GL_LINES);
    glColor(Axis_Y_Color);
    glVertex3d(0,0,0);
    glVertex3d(0, 0.25, 0);
    glEnd();
    glBegin(GL_LINES);
    glColor(Axis_Z_Color);
    glVertex3d(0,0,0);
    glVertex3d(0, 0, 0.25);
    glEnd();
    glEnable(GL_LIGHTING);
}

void ObjectOpenGL::FrontView()
{
    SetXRotation(0);
    SetYRotation(0);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

```

```

void ObjectOpenGL::RearView()
{
    SetXRotation(0);
    SetYRotation(180*16);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::LeftView()
{
    SetXRotation(0);
    SetYRotation(90*16);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::RightView()
{
    SetXRotation(0);
    SetYRotation(-90*16);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::TopView()
{
    SetXRotation(-90*16);
    SetYRotation(0);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::BottomView()
{
    SetXRotation(90*16);
    SetYRotation(0);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::IsometricView()

```

```

{
    SetXRotation(-45*16);
    SetYRotation(-45*16);
    SetZRotation(0);
    Zoom=1;
    dx=dy=0;
}

void ObjectOpenGL::resizeGL(int width, int height)
{
    WindowSize=QSize(width,height);
}

void ObjectOpenGL::NormalizeAngle(int *angle)
{
    while (*angle < 0)
        *angle += 360 * 16;
    while (*angle >= 360 * 16)
        *angle -= 360 * 16;
}

void ObjectOpenGL::SetXRotation(int angle)
{
    NormalizeAngle(&angle);
    if (angle != xRot)
    {
        xRot = angle;
        emit xRotationChanged(angle);
        updateGL();
    }
}

void ObjectOpenGL::SetYRotation(int angle)
{
    NormalizeAngle(&angle);
    if (angle != yRot)
    {
        yRot = angle;
        emit yRotationChanged(angle);
        updateGL();
    }
}

void ObjectOpenGL::SetZRotation(int angle)
{
    NormalizeAngle(&angle);

```

```

    if (angle != zRot)
    {
        zRot = angle;
        emit zRotationChanged(angle);
        updateGL();
    }
}

void ObjectOpenGL::mousePressEvent(QMouseEvent *event) {
    if(event->buttons() == Qt::RightButton)
        LastPos = event->pos();
    if(event->buttons() == Qt::LeftButton)
        LastPos = event->pos();
}

void ObjectOpenGL::wheelEvent(QWheelEvent *event)
{
    if(event->delta() < 0)
        Zoom /= 1 - (event->delta() / 120.0) / 10.0;
    if(event->delta() > 0)
        Zoom *= 1 + (event->delta() / 120.0) / 10.0;
}

void ObjectOpenGL::mouseMoveEvent(QMouseEvent *event)
{
    if(event->buttons() == Qt::LeftButton)
    {
        dx += -(event->x() - LastPos.x()) / (double)WindowSize.width();
        dy += -(event->y() - LastPos.y()) / (double)WindowSize.height();
        LastPos = event->pos();
    }

    if(event->buttons() == Qt::RightButton)
    {
        int dx_mouse = event->x() - LastPos.x();
        int dy_mouse = event->y() - LastPos.y();
        SetXRotation(xRot - 4 * dy_mouse);
        SetYRotation(yRot + 4 * dx_mouse);
        LastPos = event->pos();
    }
}

```


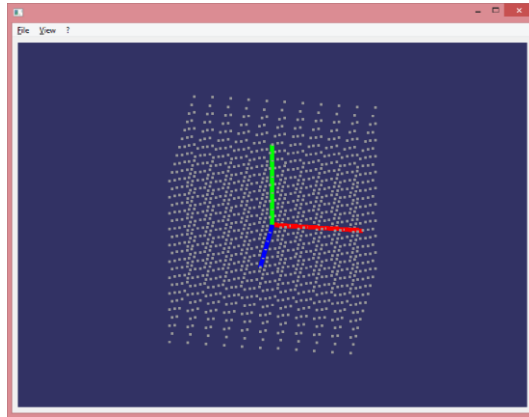

Рисунок 4.4 – Результат роботи програми (розщеплення)

4.4 Завдання на виконання лабораторної роботи

Моделювання фізичних явищ – плавлення льоду, кипіння води, випаровування води, замерзання води, вивітрювання гірських порід, м'яч, який стрибає (різного матеріалу), м'яч, що котиться, перетин сфероїда по поверхні, зіткнення двох сферичних тіл, дзига, яка крутиться і не падає, накладення кольорів, вибух, маятник, повітряна куля, електричні заряди, переломлення на кордонах середовищ, дощ, сніг, туман, краплі на воді, мокра поверхня, м'яч, який стрибає з згасанням, об'єкт (різних матеріалів) кинутий в воду.

Гравітаційна модель сферичних тіл в безповітряному просторі (постріл з гармати, політ ракети)

Хімічні: горіння дерева – виходить зола, білок в спирті – відбувається денатурація, окислення металів (іржа), перетравлення їжі, бродіння.

4.5 Зміст звіту

У звіті мають бути відображені такі питання: мета роботи; завдання до лабораторної роботи; файли програми; результати роботи програми; висновок.

4.6 Контрольні питання

- 4.6.1 Що виконує команда glEnable(GL_FOG)?
- 4.6.2 Якими бувають режими туману?
- 4.6.3 Для чого у OpenGL використовуються команди glEnable/gldisable?

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Програмування комп'ютерної графіки та мультимедійні засоби : навч. посіб. / Л. М. Журавчак, О. М. Левченко. – Львів : Львівська політехніка, 2019. – 276 с. (http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2020/Zhuravchak_2019_276.pdf)
2. Комп'ютерна графіка: конспект лекцій для студентів усіх форм навчання спеціальностей 122 «Комп'ютерні науки» та 123 «Комп'ютерна інженерія» з курсу «Комп'ютерна графіка» / Укладач: Скиба О.П. – Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019. – 88 с. (<https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/27541>).
3. Комп'ютерна графіка: лабораторний практикум / Я. Г. Скорюкова, О. В. Слободянюк, М. С. Гречанюк. – Вінниця: ВНТУ, 2020. – 93 с. (http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/IRVC/Skorukova_2020_93.pdf)
4. Комп'ютерна графіка: навчальний посібник / Є.В. Бородавка, О.О. Терентьев. Київ: КНУБА, 2023. 132 с. (https://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/16473/mod_resource/content/7/CG_Tutorial.pdf)
5. М. Пічугін, І. Канкін, В. Воротніков Комп'ютерна графіка. Навчальний посібник, К.: ЦНЛ, 2019. – 346 с.
6. Г. Брюханова Комп'ютерні дизайн-технології. Навчальний посібник, К.: ЦНЛ, 2019. – 180 с.